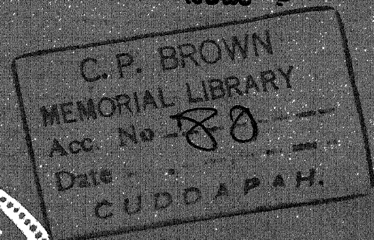
శ్రీ రామకృష్ణ ప్రభ

౧౯౫౨, మార్చి—ఖర, ఫాల్గుణము

సంపుటము ౮ సంచిక ౯

శ్రీ రామకృష్ణమఠము, మైలాపూరు

చెన్నపురి

వి ష య సూ చి క

శ్రీ రామకృష్ణ ప్రభ

చందాదారులకు

౧. పత్రిక ప్రతిమాసము 20-వ తేదీన వెలువరింపఁబడును. ఒక వారము, పదిరోజులు దాఁచి ప్రతి మీకు అందకపోయినయెడల ఉత్తరము వ్రాయుఁడు.

౨. సంవత్సర చందా రు. 3 లు మాత్రమే. జనవరి నెల నుండిగాని జూలై నెల నుండిగాని చందాదారులుగఁ జేరవచ్చును. ఇతర మాసములలోఁ జేరఁదలచు వారికి జనవరి నెల నుండిగాని జూలై నెల నుండిగాని సంచికలు చేర్చిపంపఁబడును. విడిప్రతి రూ. ౦—౬—౦ లు. హిగిన్‌బాదంస్‌వారి స్టాలులోఁగాని, మీ పత్రిక ఏజెంటును గాని అడుగుఁడు.

3. ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములు వీలైనంతవఱకు ఇంగ్లీషున వ్రాయుచు మీ చందాదారు సంఖ్య నుదాహరింపుఁడు. ఉత్తరములను "మేనేజరు, శ్రీరామకృష్ణప్రభ" అను చిరునామాకు వ్రాయుఁడు.

౪. చిరునామాయందు ఏట్టిమార్పుగలిగినను 10-వ తారీఖునకు ముందుగా మా కార్యాలయమునకుఁ దెలుపవలయును. లేనిచో, పత్రిక పూర్వపు చిరునామాకే పంపఁబడును.

వ్యాసకర్తలకు

౧. కేవలము నైతిక ధార్మిక వైజ్ఞానిక విషయకములైన వ్యాసములేకాక, సాహిత్యమునకును కవిత్వమునకును సంబంధించిన ఏ వ్యాసములైనను బంపవచ్చును. సులభ సుందరమగు గ్రాంథికభాషలో వ్రాయవలయును.

౨. వ్యాసములు అచ్చులో మూఁడు పుటలకు మించరాదు. ప్రతినెల మొదటి తేదీకి వ్యాసములు మాకు అందవలెను.

3. వ్యాసములను, విమర్శకుఁ బంపు గ్రంథములను, వినిమయముగఁ బంపెడి పత్రికలను "సంపాదకుఁడు, శ్రీరామకృష్ణ ప్రభ శ్రీరామకృష్ణ మిషన్ స్టూడెంట్స్ హోమ్, మైలాపూరు, చెన్నపురి" అను చిరునామాకు వ్రాసి పంపవలెను.

౪. వ్యాసము తిరుగఁ బంపఁబడవలయుననుచోఁ దగు పోస్టేజి చేర్చి పంపవలయును.

శ్రీరామకృష్ణ ప్రభ

సంపుటము ౮ } ౧౯౫౨ – మార్చి : : ఖర – ఫాల్గుణము } సంచిక ౯

ఉగాది ఊహలు

శా. శ్రీరమ్యంబగు బ్రహ్మముం గనుఁగొనం – జింతించు భక్తాళి యిం
పారం దత్తదధీతమార్గముల బ్ర – హ్మాంశంబు గుర్తింప సు
స్మేర స్పర్శవిలోకనాది విధులన్ – శిక్షించి రక్షించు సు
శ్రీరమ్యా మతసామరస్య నిలయా – శ్రీరామకృష్ణప్రభా! ౧

తే. గీ. పుడమి నాధ్యాత్మికామృతం–బునకుఁ బాసి; ఖర కరోష్ణార్త సాధుహృ–త్కమల మలయఁ
గరుణ నందన వర్షంబు – గానుపించె; మోక్షరాజ్యాభిషిక్తుల – దీక్ష మెఱసె! ౨

తే. గీ. భావి భాగ్యోదయము నూత్న – వత్సరంబు
నందదం బల్ల నందన – నామకంబు;
చపలచిత్తమ! యదృఢవి – శ్వాసములను
వీడు; భవదాత్మతత్త్వగ – వేషణమున
స్థిరపదంబూను నిర్వాణ – సిద్ధి కింక. (పంచపది) 3

చ. గతము గతంబె! కాన విను – గమ్యగవేషణమందు నేను ముం
బఱితుఁడనైతిగా యనుచు – వందురఁబోకుము దుర్బలత్వమున్
మతిఁ జొరనీకు సాధక! త్వ – మాపరిపూర్ణత సాధనాళి ని
శ్చితమతిఁ బూను మీశ్వరుఁడు – చిద్గగనంబున గోచరించెడున్. ౪

తే. గీ. నందనాబ్దంబు చిన్మయా – నందదంబు; క్షామబాధానివారకం – బై మహోత్త
మాశయోత్తేజకంబయి – యఖిలజనుల; చిత్తపద్మాళి విక – సింపఁ జేయుఁ గాత! ౫

ఓం నమో భగవతే శ్రీరామకృష్ణాయ !

శ్రీ రామకృష్ణ వచనామృతము—'మ.'

కేశవచంద్రసేనునితోడ గురుదేవుని యంతిమ సమావేశము

28 నవంబరు 1883.

మధ్యాహ్నము రెండుగంటలకు 'మ.' కేశవుని కమలకుటీరమునకుబోవు కాలిబాటయందు నడచుచుండెను. అచ్చటికి శ్రీ రామకృష్ణుల శుభాగమనమే యాతని యాగమమునకును గారణము. కేశవుని శరీరస్థితి నీరసముగా నున్నందునను అతనియందు గురుదేవునకు మిక్కిలి ప్రీతియున్నందునను గురుదేవు డానాడచటికి వచ్చునట్లు తెలిసెను. కమలకుటీరమునకు ప్రాగ్దిశయందు విక్టోరియాకళాశాల గలదు. అందు బ్రాహ్మ సామాజికురాండ్రగు స్త్రీలు కొందఱు చదువుచుండిరి. కళాశాలకు నుత్తరమున నుపవనముతో గూడిన యొకానొక గొప్ప భవనము కలదు. అందు ఆంగ్లేయ కుటుంబ మొండు నివసించుచుండెను. ఆ యింట నేదో కలవరము జరుగుచుండెను. అందేదియో విపత్తు కలిగినట్లు 'మ.' కు స్ఫురించెను. కొంత సేపటికి శవధారిణియగు శకటమును నీలాంబర ధారియగు శకటరక్షకుడును వచ్చిరి. ఆ యింట నెవరో మరణించిరి.

'మ.' యిట్లు తలపోయ నారంభించెను. ఎవరో యీ భూమిని విడిచి వెడలిపోయిరి. ఎచటికి ? అన్న ప్రాచీన ప్రశ్నకు సమాధానము నరయుచుండ నుత్తరదిశనుండి యొక బండి వచ్చుచుండెను. 'మ.' ఆ బండియందు శ్రీవారు వచ్చుచుండిరో లేదో యని యాత్రుతతో నెదురుచూచుచుండెను. షుమారు అయిదుగంటలకు కమలకుటీరము నెదుట నొక బండి యాగెను. అందుండి శ్రీ రామకృష్ణ గురుదేవుడు, లాటు, రాఖాల్ మఱియు నిరువురు భక్తులతో దిగిరి. కేశవసేనుని బంధువులు నెలుపటికివచ్చి శ్రీ గురుదేవుని లోనికి దోడ్కొని పోయి మేడమీది లోగిలి కెదుటి వసారాయందలి మంచముమీద గూర్చుండబెట్టిరి. చాల సేపటినుండియు శ్రీ రామకృష్ణులవా రచ్చట గూర్చొనియుండిరి. కాని కేశవుని దర్శింప వలయు నేర్పాట్లేమియు జరిగినవికావు. అందువలన శ్రీ గురుదేవులు కొంచెము విసువుకొనుచుండిరి. కేశవుని శిష్యులు కొందరు వచ్చి అత్యంత వినయ వినమితులై 'కొంత విశ్రాంతి గైకొనుచున్నారు, కొందరలో వత్తురు' అని శ్రీ గురుదేవునితో పలికిరి. అంతలో శ్రీ రామకృష్ణులవా రిట్లు సంభాషింప దొడంగిరి: 'ఏమోయ్ ! అతడేల యిచటికి రావలయును ? నేను లోనికి బోగూడదా ?'

ప్రసన్నుడు:—(వినయముతో) చిత్తము, ఆయనయే కొన్ని నిమిషములలో మీ సన్నిధికి రాగలడు.

శ్రీరామ:—నీవు వెడలిపొమ్ము. ఈ గందరగోలమంతయు నీవే కల్పించుచున్నావు. నేను లోనికి పోవుదును.

రామకృష్ణుల ఆవేశమును ఆత్రుతను మాన్పనెంచి ప్రసన్నుడు తన సంభాషణమును మార్చి యిట్లు పలికెను: 'ఇపుడాయన స్థితి వేరొండుగా మారిపోయినది. దేవితో మాట్లాడుచుండును. దేవీవచనముల విని కొన్ని వేళల నవ్వును, కొన్ని వేళల నేడ్చును.'

'కేశవుడు జగజ్జననితో మాట్లాడుచున్నా' డన్న మాట విన్నంతనే శ్రీ రామకృష్ణులవారు భావావిష్టులై సమాధినిమగ్నులైరి. ఇది చలికాలము. శ్రీ రామకృష్ణులవారు పచ్చటి 'ఫ్లానల్ కోటును' ధరించియున్నారు. దానిపైన నొక శాలువ యున్నది. తిన్నగా కూర్చొనియున్నారు. దృష్టియు స్థిరముగా నుండెను. ఎంతయో కాలమిట్లు గడచిపోయెను. కాని సమాధి సమాప్తము కాలేదు. చీకటి పడినది. శ్రీ రామకృష్ణులు కొంతవఱకు సహజస్థితికి దిగిరి. ప్రక్కగదియందు దీపము వెలిగింపబడియుండెను. చాల కష్టముమీద శ్రీవారిని మెల్లమెల్లగా ఆ గదిలోనికి దీసికొనివచ్చిరి. ఆ గదియంతయు వివిధములయిన కుర్చీలు, బల్లలు, సోఫాలు, చిలుక కొయ్యలు—మున్నగు వానితో నిండియుండెను. శ్రీ రామకృష్ణులవారిని ఆ గదియందొక సోఫాలో గూర్చుండబెట్టిరి. వెంటనే శ్రీవారు భావావిష్టులయిరి. ఆ భావావేశములో సోఫాను జూచుచు, మునుపు వీని ఆవశ్యకత యుండెను. ఇప్పుడేల? రాఖాలునిజూచి 'ఓ, నీవును వచ్చితివా' ఇట్లు పలుకుచు దేనినో చూచుచు నిట్లు వచించిరి: 'ఆహా! ఆఁ అమ్మా నీవును వచ్చితివా? బనారసు పట్టు పుట్టము కట్టుకొని యేమి చూపుటకు వచ్చితివి? నన్ను చికాకుపెట్టకుము. కూర్చో తల్లీ కూర్చో.'

శ్రీ రామకృష్ణులవారు మహాభావమున నున్నారు. గదియంతయు దీపకాంతితో నిండియుండెను. బ్రాహ్మభక్తు లనేకులు గుమిగూడిరి. లాటు, రాఖాల్, 'మ.' మున్నగువారు శ్రీ రామకృష్ణులవారి పాదసన్నిధిని గూర్చొనియుండిరి. శ్రీవారు భావావస్థలో తనలో నిట్లుమాట్లాడుకొనుచుండిరి: 'దేహము, ఆత్మ. దేహము కల్పితము. అది నశించును. ఆత్మకు మృత్యువులేదు. అది పోవక్కకవంటిది. చక్కగా పండిన వక్కలోని పై డిప్ప వేఱుపడి పోక వేరుగ నుండును. పచ్చిపోకయందలి డిప్పను వేఱుపఱచుట దుస్సాధము. భగవంతుని దర్శించినయెడల దేహబుద్ధి నశించును. ఆ స్థితియందు 'దేహము వేఱు, ఆత్మ వేఱు' అన్నబుద్ధి కలుగును.'

ఈ సమయమున కేశవుడా గదిని ప్రవేశించెను. అతడు పురమందిరమునందును బ్రహ్మసమాజ భవనమునను నుపన్యసింపగా జూచినవారు ఇప్పటి యతని నిస్సారమగు అస్తిచర్మమయ శరీరమునుగాంచి మిక్కిలి ఆశ్చర్యపడిరి. అతడు నిలువనుగూడ శక్తిలేనివాడై యుండెను. మెల్లమెల్లగ గోడను బట్టుకొనివచ్చి, శ్రీవారి సోఫాకు ఎదుట క్రింద గూర్చుండెను. శ్రీ రామకృష్ణులవారుగూడ ఇంతలో సోఫాను విడిచి క్రిందనే కూర్చొనిరి. శ్రీ రామకృష్ణుల దర్శనమునం దెంతో ఆశ కలిగి కేశవుడాయనకు సాష్టాంగ నమస్కారము గావించెను. శ్రీ రామకృష్ణులవా రింకను భావావస్థయందే నిమగ్నులై యుండి జగన్మాతతో నేదియో సంభాషించుచుండిరి.

ఆ సమయమున కేశవు డుచ్చస్వరమున నేను వచ్చియున్నానని పలికి శ్రీ రామకృష్ణుల వారి వామహస్తమును బట్టుకొని మెల్లగా స్పర్శింప నారంభించెను. కాని గురుదేవులు భావమున నిమగ్నులైయుండిరి. వారేదేదియో చెప్పుకొనిపోవుచుండ భక్తులందఱును ఆశ్చర్యముతో వినుచుండిరి.

శ్రీరామ:—ఎంతవఱకు ఉపాధి కలదో అంతవఱకు భిన్నత్వజ్ఞానము అనగా కేశవుడు, ప్రసన్నుడు, అమృతుడు—అను నిట్టి భిన్న భిన్న వ్యక్తిత్వసూచకమైన జ్ఞానము కలుగును. పూర్ణజ్ఞానము కలిగినచో నపుడు ఏకైక చైతన్యమే భాసించుచుండును. అదియునుగాక పూర్ణజ్ఞానమున ఏకైక చైతన్యమే జీవము, జగత్తు, చతుర్వింశతి తత్త్వములునైయున్నట్లు గోచరించును. అయినను శక్తివిశేషమున విభేదములు గలవు. ఆ చైతన్యమే సమస్తముగా భాసించుచున్నను ఆ శక్తి కొన్నిటియందు ఎక్కువగను కొన్నిటియందు తక్కువగను ప్రకాశించును.

విద్యాసాగరుడు 'భగవంతు డొకని కెక్కువ శక్తిని మరియొకనికి తక్కువ శక్తిని నొసగెనా' యని ప్రశ్నించెను. అందులకు నేను 'అట్లు కానిచో నొక్కడే బదుగురతో నెట్లు పోట్లాడి జయింపగలడు? ఇంక నిన్నుమాత్రము మేమేల చూడరావలయు'నని యడిగితిని.

ఈశ్వరలీల యే యాధారమున ప్రజ్వలించుచుండునో యచ్చట విశేషశక్తి తప్పక యున్నది. జమీందారుడు సమస్త ప్రదేశములందును గూర్చొనును. అయినను ఒకచోట కూర్చొనుట కతని కెక్కుడు ప్రీతి యుండవచ్చును. భగవంతు డట్లు కూర్చొను స్థలము భక్తుని హృదయము. భక్తహృదయమున భగవానుని విశేషశక్తి యవధరించును. ఒకడు మహత్కార్యములు సాధించుచున్నచో వానియందు విశేషశక్తి కలదని తెలియనగును. ఈ ఆద్యాశక్తికిని పరబ్రహ్మమునకును భేదములేదు. వీనిలో ఒకదానిని వదలి యన్యమును దలంపనయితి గాదు. మణిని వదలి జ్యోతిని, జ్యోతిని వదలి మణిని కనుగొనజాలము. సర్పమును వదలి తిర్యగ్గతిని గనుగొనుట యసాధ్యము. అట్లే తిర్యగ్గతిని మఱచి సర్పమును దలంపజాలము.

ఈ ఆద్యాశక్తియే జీవము, జగత్తు, చతుర్వింశతితత్త్వములు నయ్యెను. అనులోమ విలోమములు. నేను రాఖాల్ నరేంద్రుడు మున్నగువారి కొఱ కింతటి తాపత్రయము పడనేల? 'వీరి కొఱకు నీవేల యిట్లు బెంగపెట్టుకొనియెదవు? వారిని వీడి భగవానుని జింతింపరాదా' యని హజ్రా పలికెడివాడు. (కేశవుడు మున్నగు భక్తులు కొద్దిగా నవ్విరి).

అంతట నేను ఎక్కువగా యోచింప నారంభించితిని. 'అమ్మా! నా కిది యేటి స్థితి? హజ్రా వీరికొఱ కేల యింతగా తపించుచున్నావని యడుగుచున్నాడు' అని అమ్మతో భాషించితిని. పిదప భోలానాథుని నడిగితిని. అంతట 'మహాభారతమున నిట్లున్న'దని భోలానాథుడు పలికెను. 'సమాధినిమగ్నుడగువాడు సమాధ్యనంతరము దేని నవలంబముగా గైకొనును? అందువలననే కొందఱు సత్త్వగుణప్రధానులగు భక్తులను తమచుట్టును బెట్టుకొనియుందురు.' మహాభారతమునందలి ఈ ప్రమాణమును దెలిసికొని బ్రదుకు జీవుడా యనుకొంటిని. (అందరు నవ్విరి). హజ్రా దేమియు తప్పులేదు. సాధకావస్థయందు 'నేతి – నేతి' భావముతో మనస్సు

సమస్తమును భగవదర్పణము గావింపవలయును. సిద్ధావస్థలో విషయము వేఱు. భగవల్లాభానంతరము అనులోమము, విలోమము. పెరుగునుండి వెన్నను జిలికి తీసిన పిమ్మట వాని యన్యోన్య సంబంధము మనకు చక్కగా గోచరించునుగదా. అప్పుడే భగవచ్ఛక్తి యెందు ఎక్కువగా ప్రకాశించుచున్నది, ఎందు తక్కువగా వ్యక్తమగుచున్నది యని మనము తెలిసికొనగలము.

సముద్రము పొంగివచ్చినచో భూమియందు చాలవఱకు జలమయమగును. అంతకుముందు వంకర టింకర నదీమార్గముల జను ఓడలన్నియు నిపుడు సూటిగా సముద్రమున ప్రవేశింపగలవు. చేలలో కోత కోసినపిదప గట్టుమీదనే చుట్టి చుట్టి నడువనక్కఱలేదు. మధ్యనుంచి యడ్డముగానైనను పోవచ్చును. భగవత్సాక్షాత్కారానంతరము సమస్త వస్తువులయందును మనము భగవానుని దర్శింపగలము. కాని మనుష్య శరీరమున మాత్రము ఆ పరబ్రహ్మము మిక్కిలిగా ప్రకాశించును. ఈ మనుష్యులయందును సత్త్వగుణాధికులగు భక్తులయందు అనగా ఈషత్తయినను కామినీ కాంచన లాలస లేనివారియందు ఇంకను మిక్కిలిగా గోచరించును. సమాధిస్థితి నుండి తిరిగి వచ్చువాడు మనస్సును దేనియందు లయింపజేయును? అందుకొఱకే సత్త్వగుణ ప్రధానులయిన సిద్ధభక్తుల యవసరము. లేనిచో అతడు దేనినిబట్టి కాలము గడుపును? ఎది బ్రహ్మమో అదియే ఆద్యాశక్తి. క్రియారహితమై యున్నపుడు బ్రహ్మ మందుము. సృష్టి స్థితిప్రళయము లొనర్చునపుడు 'శక్తి'యందుము. అదియే ప్రకృతి. పురుషుడు, ప్రకృతి. పురుషుడేదియో యదియే ప్రకృతి. ఆనందమయుడే ఆనందమయి. పురుషుడన్న జ్ఞానము కలవానికి స్త్రీ యన్న జ్ఞానమును స్ఫురించును. తండ్రి యన్న జ్ఞానము గలవానికి తల్లి యను జ్ఞానము సయితము కలుగును. (కేశవుడు నవ్వెను). అంధకారజ్ఞానము గలవానికి ప్రకాశజ్ఞానము గూడ గలుగును. రాత్రిజ్ఞానము కలవానికి పగటిజ్ఞానము గలుగును. సుఖజ్ఞానము గలవానికి దుఃఖజ్ఞానముగూడ నుండును. నామాట లర్థమగుచున్నవిగదా!

కేశవు:—చిత్తము, తెలియుచున్నవి.

శ్రీరామ:—అమ్మా! ఎవరు తల్లి? జగత్తునకు తల్లి. ఏతల్లి జగత్తును సృష్టించెనో, పాలించుచున్నదో ఆ తల్లి. ఆమె తన బిడ్డల నెల్లప్పుడును రక్షించుచున్నది. ధర్మార్థకామ మోక్షములందు దేనిని ప్రార్థింతుమో దానినే ఆమె యొసగును. సరియయిన శిశువు తల్లిని వీడియుండజాలదు, కాని తల్లి సమస్తము నెఱుగును. శిశువు ఆహారము భుజించును, త్రావును, తిరుగును. అంతే తక్కిన విషయమేదియు నది యెఱుంగదు.

కేశవ:—చిత్తమండి.

(సశేషము)

శ్రీ తురీయానంద లేఖావళి

శ్రీహరిశరణమ్

ఆల్మోరా,
12-8-'15.

శ్రీమార్గ్ దే...

నీ యుత్తరమున వ్రాయబడిన సంగతుల గ్రహించి అత్యంతము దుఃఖితుడనైతిని. ఈమాఱు మఱల పూర్వవంగదేశమున కల్లోలము జరుగుచున్నదట. భగవదిచ్ఛ యెట్లున్నదియో!—ఆయన యెల్లరకును శుభము నొసంగుగాత! అదియే నా ప్రార్థన.

భగవద్ధ్యానము చేయ గలిగినంతగా చేయుము. అలవాటుపడినపిదప సమస్త కార్యములును సుకరములగునన్న విషయము నిజమే. మెల్లమెల్లగ అభ్యాసము కుదుటబడవలయును. దానితోబాటు భగవానునియందు ప్రేమ జనింపవలయును. ప్రపంచమున సమస్తమును అనిత్యము, నిస్సారము అని తెలిసి భగవానునికే సంపూర్ణముగా మనఃప్రాణముల నర్పించుకొనగలిగినచో నిశ్చయముగా భగవత్ప్రేమ జనించును. భగవత్ప్రేమ ఒక్కమాఱు ప్రభవించెనా, యింక నేలాటి భయమును నిలువబోదు. భగవానుని శరణంటిన సమస్తకార్యములను ఆయనయే చక్కబెట్టును.

నా శుభాశీర్వచనములు,

ఇట్లు,

శ్రీ తురీయానంద

శ్రీహరిశరణమ్

ఆల్మోరా,
6-5-'16.

మార్గ్...

29-వ తారీఖునాటి నీ యుత్తరమును జూచి సమస్తవిషయములను గ్రహింపగలిగితిని. నా యుత్తరమును పఠించి నీవెంతయో అభివృద్ధి నందితివని విని సంతసించుచున్నాను. వలయునది యుత్సాహమే. భగవంతుని నీవెంతటి ఆప్తునిగా తలంచుచుందువో అంతటి సన్నిహితునిగా ఆయనను కనుగొనగలవు. అంతటితో నీ సాంసారిక తాపములన్నియు పటాపంచలగును. 'తూర్పున కెంతగా దగ్గరింతువో పశ్చిమమున కంతగా దూరుడవగుదు'వని శ్రీ రామకృష్ణులవారు వచించెడివారు. మనము భగవానుని కభిముఖులమై నడువగలిగినచో సాంసారిక బంధములన్నియు దూరీకృతములు కాగలవు.

భగవాను డంతర్యామియై యున్నాడు, నిజమే. ఆయనయందు మనము మనస్సును లయింపగలిగినచో మన పని యంతటితో సరి. ఆయన ఆత్మకు ఆత్మ; ప్రాణమునకు ప్రాణము. ఆయన కృపవలననే మనము జీవించియుండి మన జీవయాత్రను గడుపుకొనుచున్నాము. కావున ఆయనకే మనము సమస్త ప్రేమను ప్రప్రథమమున నర్పింపవలయును. ఈ విషయమును దెలియకపోవుటవలననే మన మెన్నియో బాధలకు లోనగుచున్నాము. మనము ఆయ

నను గుర్తింపగలిగినచో మన బాధలన్నియు నివర్తించును. ఇట్టి భావమే యెల్లప్పుడు నీ హృదయమున హత్తుకొనునట్లు భగవానుడు నిన్నాశీర్వదించుగాక! అట్లయిననే నీ జీవనము ధన్యము కాగలదు. భగవానుడు గీతయం దిట్లు నొక్కి వక్కాణించియున్నాడుగదా!—"నన్ను భజింపుము. ఇది యొకటియే సారవంతము. సంసారమంతయు ననిత్యము, నశుభదము. దీని యందు పడినచో నేయితరమును లక్షింపక నన్నే భజింపుము. అట్లయినచో నిన్ను నీవు కాపాడుకొనగలవు, లేనిచో నీ ముక్తికి మార్గమే లేదు—అనిత్యమసుఖం లోక మిమం ప్రాప్య భజస్వమాం; మన్మనా భవ మద్భక్తో మద్యాజీ మాం నమస్కురు; మామేవైష్యసి యుక్త్వైవ మాత్మానం మత్పరాయణః." ఇట్టి అభయ ప్రదమును నిశ్చయమును అగు భగవద్వాణి యెదుట నుండగా దానిని లక్షింపనిచో అంత కంటె అత్యంత సంతాపకరమగు విషయ మన్య మెద్ది కలదు? సుఖదుఃఖము లేవియు నిత్యములుగావు. అందువలననే భగవానుని వాకిటనే పడియుండవలయునని పెద్దలు వచింతురు. ఆయనయందు దృష్టి నిలిపినచో జాలును. సంసారతరణమున నుపాయాంతర మనావశ్యకము. కాన నీ వెల్లప్పుడును హృదయమున భగవానుని ధ్యానింపుము. సమస్తమును ఆయనయే చక్కబెట్టును.

* శ్లో. 'రామం చింతయ చిత్త బర్బర చిరం
చింతాశతైః కిం ఫలమ్।
కిం మిథ్యా బహుజల్పనేన సతతం
రే వక్త్రి! రామం వద।
కర్ణ త్వం శ్రుణు రామచంద్రచరితం
కిం గీతవాద్యాదిభిః।
చక్షుః రామమయం నిరీక్ష సకలం
రామాత్పరం త్యాజ్యతాం।

నా శుభాశీర్వచనములు,

ఇట్లు,

శ్రీ తురీయానంద

* ఓ మనస్సా! ఎల్లప్పుడు శ్రీరాముని చింతింపుము. వందలకొలది యితర చింతలవలని ప్రయోజనమేమి? ఓ వక్త్రిమా! మిథ్యాభూతములగు ప్రలాపములవలని ప్రయోజనమేమి? రామనామమును బలుకుము. ఓ కర్ణమా! నీవు రామచంద్ర చరితమును వినుము. గీతవాద్యాదుల శ్రవణమువలని ఫలమేమి? ఓ నేత్రమా! నీవు శ్రీరామ స్వరూపమును జూడుము. రామునే కాని తదన్యమయిన సమస్తమును (జూడక) విడిచిపెట్టుము.

రామప్రభూ!

శ్రీ సాలగ్రామ కాశీవిశ్వనాథశర్మ

శా. శ్రీ కళ్యాణ గుణాకరా శుభకరా క్షేమంకరా శ్రీకరా
లోకాధార పరాత్పరా సుఖకరా లోకేశ్వరా యీశ్వరా
శ్రీకాంతాంశజ జానకీశ్వర వరా జీవాత్మ జీవేశ్వరా
పాకారి ప్రముఖామరార్చిత పరా పట్టాభి రామప్రభూ! 1

శా. కైవల్యాధిపు ధారుణీతనయహృత్కంజాత కంజాప్తునిన్
సేవింప న్ననిలాత్మజుండు ననుజుల్ సేవానుమోదాత్మునిన్
శ్రీ వెంటూరి పురీ నివాసు నిల సజ్జీమూత దేహాంచితున్
భావింతున్ సతతంబు నామది నినున్ పట్టాభి రామప్రభూ! 2

మ. నిగమజ్ఞేయుడ వీశ్వరుండవు మహా నిర్వాణ సంధాయివిన్
భగవంతుండవు రామనామక పరబ్రహ్మంబవున్ నిత్యమున్
సగుణారాధ్యుడవున్ దయానిధివి సంసారార్ణవోత్తారకా!
పగలున్ రేయిని గొల్తు నిన్నెపుడు శ్రీ పట్టాభి రామప్రభూ! 3

శా. మాయాజాల విభేద్యమాన త్రిజగన్మాంగల్య సంధాన నా
నాయోగీశ్వర గేయమాన పరిపూర్ణానంద మేపారగా
నీ యవ్యాజ కృపాకటాక్షమున నన్వీక్షింపవే దీనునిన్
మాయామానుష విగ్రహా భవహరా పట్టాభి రామప్రభూ! 4

శా. ఓ దేవోత్తమ! పావనా గుణమణీ! యోలోక రక్షామణీ!
ఓ దీనావన! జానకీశ! వరదా! యోభక్త చింతామణీ!
ఓ దామోదర! శ్రీధరా! భవహరా! యోరామ నిత్యంబు నీ
పాదాబ్జంబులయందు భక్తినిడవే పట్టాభి రామప్రభూ! 5

శా. మాయింపంగదె నాదుపాపములు రామాయన్న పల్కంగదే
కూయాలింపగదే యిదే నతిగదే గోల్వెట్ట వే రాగదే
నీయానన్ నిను నమ్మితంటినిగదే నిర్వాణము న్నీగదే
పాయంజేయగదే వెతల్ భవహరా పట్టాభి రామప్రభూ! 6

శా. సాయంబెవ్వరు నాకహో ఘన మహా సంసారనిర్మగ్నుడన్
ఓ యయ్యా నిను కావుకావుమని నేనోర్వొప్పగా గుయ్యిడన్
వేయేలా ననుబ్రోవరావు జనకా విశ్వేశ విశ్వాత్మకా
పాయంజాలను నన్నుబ్రోవ గదవే పట్టాభి రామప్రభూ! 7

శా. ఓ దీనావన పావనా గుణమణీ యోభక్త రత్నామణీ
నీ దీనావనబద్ధకంకణ అహో - నేవేడగా దీనతన్
నాదైన్యంబును బాపవేగ తగదే నాకేది దిక్కింక నీ
పాదాక్రాంతుడ దేవ బ్రోవగదవే పట్టాభి రామప్రభూ! 8

శా. నాదోషంబులు లెక్కజూడ వినుమన్నా రిక్కలే తక్కువౌ
నాదౌర్భాగ్యము చెప్ప సిగ్గు మిగులౌ నాబుద్ధి మాంద్యంబహో
నీదే భారము రామ భక్తజనహృన్నీరేజ మధ్యస్థితా!
పాదాక్రాంతుడ దేవ బ్రోవగదవే పట్టాభి రామప్రభూ! 9

శా. లేరెవ్వారలు దిక్కునాకు గుయి నాలింపంగ పాలింపగా
పారంబింతయు గానరాని ఘన సంసారాబ్ధి భీతుండ నో
శ్రీరామా రఘునాయకా శ్రితజన క్షేమంకరా రాఘవా
భారంబా ననుబ్రోవ? బ్రోవగదవే పట్టాభి రామప్రభూ! 10

శ్రీ వివేకానంద సంభాషణలు

(శ్రీ సురేంద్రనాథ్‌దాస్‌గుప్త)

అనువాదకుడు : శ్రీ పిన్నింటి సుబ్బారావు

[నిరంతరమును మరణమునుగూర్చి చింతింపుము. నీలో నూతన జీవిత మారంభ మగును—మానవసేవ చేయుము—భగవంతుడు రక్షకుడు.]

ఒకానొకరోజున నేను వివిధకళాశాలల యందు చదువుచున్న స్నేహితులతో గలసి బేలూరుమఠమునందున్న స్వామిజీని దర్శించుటకై వెళ్లితిని. మేము శ్రీవారి చుట్టును గూర్చుంటిమి. అనేకవిషయములగూర్చి సంభాషణలు జరుగుచుండెను. ప్రశ్న యడుగుటయే తడవుగ శ్రీవారు వెంటనే సరియగు జబాబును చెప్పుచుండిరి. అకస్మాత్తుగా మమ్ముద్దేశించి, ''మీరందరును పాశ్చాత్యుల వివిధ వేదాంతములను, తత్త్వశాస్త్రములనుగూర్చియు జాతులను, దేశములనుగూర్చియు నేర్చుకొనుచున్నారుగదా. జీవితములో అన్నింటికంటె గొప్ప సత్య మేదియో చెప్పగలరా'' యని ప్రశ్నించెను.

మేమందరమును ఆలోచించితిమి. కాని మాలో ఒక్కరును శ్రీవారికి గావలసిన జవాబు చెప్పలేకపోయితిమి. అంతట వారే ఉత్సాహమునుగొల్పు రీతిగా ఈ విధముగా దెలియజేసిరి.

''ఇటు చూడుడు. మనమందరమును చనిపోవుదుము! ఇది ఎల్లకాలము మనస్సులో జ్ఞాపకముంచుకొనుడు. మీయం దంతర్గతమై యున్న, చైతన్యము మేల్కొంచగలదు. నీయందలి యల్పత్వము, నీచత్వము మాయమగును. కర్మయోగ మారంభమగును. నీ శరీరమందును, మనస్సునందును ఒక వినూతన బలము చేకూరును. నిన్ను సమీపించు ఇతరులు, నీయొద్ద నేదియో యితరుల నుద్ధరించు శక్తి గలదని గ్రహింపగలరు.''

అంతట శ్రీవారికిని, నాకును ఈ సంభాషణ జరిగెను.

నేను:—స్వామిజి! మరణమును తలచినంతనే హృదయము పగిలిపోవునుగదా! మనస్సు విచారమున మునిగిపోవునుగదా?

స్వామిజి:—ఆలాగుననే, మొదట గుండె తడబడుట, మనస్సు విచారమున మునుగుట సంభవించును. కాని పట్టుదల వహింపుము. రోజులు గడువనిమ్ము. అప్పుడు? నీ హృదయమునకు సరిక్రొత్తబలము చేకూరుచున్నట్లు చూడగలవు. ఎల్లప్పుడు మరణమునుగూర్చి తలంచుచుండుటచే, నీలో

నూతనజీవిత మారంభమగునటుల, అంతయు మిథ్య, అంతయును మిథ్య యనెడి పరమ సత్యమును నీకు దెలియుచుండును. ఇట్లు కొంతకాలము గడువనిమ్ము. నీలో నున్న యల్పశక్తి క్రమక్రమముగా వృద్ధిగాంచి, సింహబలమును బడయగలదు. ఎల్లప్పుడు మరణమునుగూర్చియే విచారించుము. ఇందలి సత్యము నీకే తెలియగలదు. మాటలతో చెప్పవలసిన దింతకంటె మఱియొకటి లేదు.

ఈ సమయమున నా స్నేహితులలో నొకరు స్వామిజీనిగూర్చి మెల్లగా పొగడుచుండిరి.

స్వామిజి:—నన్ను స్తోత్రముచేయకుడి. నిందాస్తుతులు ఈలోకమున నిరుపయోగములు. ఊయలయందలి మానవు డెట్లూగునో, యారీతిగా నివి మానవుని నూపగలవు. అంతులేని స్తోత్రపాఠములను, అంతులేని నిందలను రెంటినిగూడ అనుభవించితిని. కాని వానివలన ప్రయోజనమేమి? వీనిని లక్ష్యముచేయక, మానవుడు తన విధ్యుక్త ధర్మమును నెరవేర్చుచుండవలయును. ఆఖరు ఘడియ సమీపించినపుడు, నీకు, నాకు, అందరికిని, స్తుతి, నింద సమానములే యని తెలియగలవు. మనమిచ్చట పనిచేయుటకే యున్నాము. పిలుపు వచ్చిన తోడనే, యందరము, సమస్తమును విడిచిపెట్టి పోవలసినవారమే.

నేను:—స్వామిజి! మన మెంతటి యల్పులము!

స్వామిజి:—సత్యము, నీవు చెప్పినది యథార్థము. అనంతములగు గ్రహరాసులతో గూడిన యీ యనంత ప్రపంచమందు మన మెంతటివారము! అనూహ్యమగు శక్తితో ఈ బ్రహ్మాండములన్నియు ఎవ్వని పాదసన్నిధిని దిరుగుచున్నవో, యా యవాఙ్మానసగోచరునిముందు మన మెంతటివారలమో యొకసారి స్మరింపుము. నిష్ప్రయోజనకరములైన, నీచములైన భావములతో నుండుటకు ఇచ్చట తావులేదు. ఒకరిపై నింకొకరు శత్రుత్వ మవలంబించుట, పక్షపాతమును చూపుటవలన మనకు గలుగు లాభములేవి? నా సలహా పాటింపుడు. "మీరు మీ కళాశాలలను వదలిన వెంటనే తోడి మానవుల సేవ చేయుడు. మీ యింట, మీ స్వాధీనములలోని ఇనుపపెట్టె నిండుగ నున్న ధనము, బంగారము వీనివలన మీకు గలుగు నానందముకంటె ఈ మానవ సేవవలన గలిగిన యానంద మనేకరెట్లధికమని మీకు దెలియగలదు. నా మాటలను వినుడు. తోడిమానవులసేవ, ఎంత శీఘ్రముగా, ఎంత ఎక్కువగా మీరు చేయగలరో, యంత శీఘ్రముగా, యంత ఎక్కువగా మీరు జ్ఞానమార్గమునం దభ్యుదయమును బడయగలరు.

నేను:—స్వామిజి! కాని మనము చాల దరిద్రులమే!

స్వామిజి:—దరిద్రులమను భావ మటుండనిండు. ఏ విషయమున మీరు అల్పులు? మీకు బండ్లు గుఱ్ఱములు లేవనిగాని, పిల్చినంతనే హాజరగుటకు సేవకులు లేరనిగాని విచారించుచుంటిరా? వానివలన లాభమేమి? మీరు అహోరాత్రములు హృదయపూర్వకముగా మానవసేవ చేయుచుండిన మీకు ఏమియును లోటుండదను విషయము మీకు బొత్తిగా తెలియదు. ఈ మిథ్యా

జీవితముయొక్క రెండవభాగము మీకు దెలియబడగలదు. మరణమను తెర వీడి పోయి, నిజముగాఅమరజీవితమునకు శాశ్వత హక్కుదారు లయ్యెదరు.

నేను:—స్వామిజీ! మీ అమృతతుల్యములగు నుపదేశములను వినుచు మేమెంత యానందము ననుభవించుచుంటిమి!

స్వామిజి:— నే నింతవఱకు భారతదేశమంతటను సంచరించి, యనేక మహాపురుషులను దర్శించితిని. వారల హృదయములు ప్రేమావృతములు. వారి పాదసన్నిధిని నే గూర్చుండగా, నాయందు వారల ప్రేమ ధార వర్షించుట నాకు ప్రత్యక్షానుభవ గోచరమయ్యెను. ఆ మహాత్ముల సాంగత్యమువలననే, నేనేర్చిన యీయల్పము, మీకు బోధింపగలుగుచున్నాను. నేను గొప్పవాడనని తలచకుడు.

నేను:—కాని స్వామిజి! మిమ్ములను మేము భగవంతుని గ్రహించినవారలుగా తలచుచున్నాము.

నే నీరీతిగానుడివినంతనే, శ్రీవారి యాకర్షణీయములగు నేత్రము లశ్రుపూరితములై (ఎంత స్పష్టముగా ఇప్పటికిని ఆదృశ్యము నాకంటికి గనబడుచున్నది!) హృదయము ప్రేమాంబుధిలో మునిగి ప్రశాంతముగను మృదుమధురముగను "జ్ఞానులు గోరు జ్ఞానసిద్ధి యా పవిత్రపాదపద్మముల సన్నిధినే, భక్తులుగోరు భక్తియందలి పరిపూర్ణసిద్ధి ఆ పవిత్ర పాదపద్మముల సన్నిధినే. నీవు చెప్పు శ్రీ పురుషాదులు యావన్మందియు, రక్షణకై యాపవిత్ర పాదపద్మ సన్నిధికిగాక మరెచ్చటికి వెళ్ల గలరు?" అని నుడివిరి.

మఱికొంతసేపటికి మఱల "మానవులు తమలోదాము గలహించుకొనుచు, కాలమును వృథసేయుచు ఎంతతప్పిదమును చేయుచున్నారు! కాని యీ రీతిగా ఎంతకాలము వఱకు చేయగలరు? జీవితమందలి సాయం సమయమందైనను వారందరును జగజ్జనని గృహమునుజొచ్చి శరణుబొందవలసినవారలే" యని సెలవిచ్చిరి.

ఏనుగు చిన్న గుడిసెలోనికి జొరబడినయెడల గుడిసె అల్లల్లాడి కూలిపోవును. అట్లే బ్రహ్మానందానుభవము సాధకుని శరీరమును గడల్చివైచి యొకొక్కప్పుడు విచ్ఛిన్నము చేసివేయును. దానివలని ఫలితమేమో తెలియునా? ఇల్లు అంటుకొనినయెడల అనేకవస్తువులు (దానితోబాటు) తగులబడిపోవును. అటులనే జ్ఞానాగ్ని కామక్రోధాదిరిపులనందఱను ధ్వంసముచేసి తుదకు 'నేను; నాది' యను స్పృహను గూడ నాశనము చేయును. తీవ్రమైన ఆ దెబ్బతో శరీరము శిథిలమైపోవును. అంతయు పూర్తియైనదని నీవనుకొనవచ్చును కాని, అహంకారవాసన లేశమున్నను గూడ భగవంతుడు నిన్ను విముక్తుని జేయడు. నీవొక ఆసుపత్రిలో రోగిగా ప్రవేశించినయెడల పూర్తిగా నీవ్యాధి నివారణకానిదే నిన్ను విడువరుగదా!

—శ్రీ రామకృష్ణ పరమహంస

మా న వుఁ డు

శ్రీ జె. హెచ్. బి. ఆచార్య

తే. గీ. నరసమూహము చపల వానరచయంబు; పన్నగాళియు బహువిధ । పక్షిగణము
జంతుసంతతి కీటక । జాలమాది; జీవరాసులఁ బుట్టించె । సృష్టికర్త. 1

తే. గీ. తనువు ధనమును శాశ్వతమని తలంచి; నీతి నియమంబులును లేని । నీచుఁడొకఁడు
సిరియు నాయువు గోల్పోవుఁ । దరుణిఁగూడి; హద్దులేదంద్రు వాంఛకుఁ । బెద్దలెల్ల. 2

తే. గీ. పదవినొకదాని నిద్దరు । వడయగోరి; బలముచాలక యోడిన । వాఁడు గినిసి
బాధితుండయి, పగవాని । వైరమూని; హతమొనర్చియు నాత్మహత్యను గడంగు. 3

తే. గీ. జగతి జనముల నెల్ల వంచనయొనర్చి; ఆప్తజనులకు బధిర పంగ్వంధులకును
దమ్మిడియు నీక; నటుమీఁదఁ । దానుదినక; నవనిపాల్జేయుధనము పాపాత్ముఁడొకఁడు.

తే. గీ. భువనమోహన సౌందర్యమూర్తియైన; దేవదేవుని దిక్కేనిఁ । దెలిసికొనక
దార పుత్రాదులందు విత్తంబునందుఁ; దగిలియుండును నరుఁడొండు । ధాత్రియందు. 5

తే. గీ. పండితునియింటఁ బుట్టిన । భాగ్యశాలి; వాసికెక్కిన గొప్ప విద్వాంసుఁ డొకఁడు
మదన సదృశుఁడు యౌవన । మదముచేత; దేశకాలంబు దెలియక । తిరుగుచుండు. 6

తే. గీ. సైఁపఁజాలని సహజ మత్సరముచేత; సవతిబిడ్డను బాధించు । సవతితల్లి
వార్ధకంబునఁ బెండ్లాడి । భార్యచెయ్యి; ఖండలింపకమానెడి । మనుజుఁడొకఁడు. 7

. గీ. ఉన్నదానిలోఁ దృప్తిని । గన్నవాఁడు : జ్ఞానసాధన జేసెడి । మానవుండు
మడుఁగులోఁబుట్టి పెరుగు తామరము భంగి; విషయవాంఛలఁదగులని విబుధుఁడొకఁడు. 8

గీతయందలి గంభీర సూక్తులు

శ్రీ

శ్లో॥ సర్వస్య చాహం హృది సన్నివిష్టో।
మత్తః స్మృతిర్జ్ఞాన మపోహనం చ।
వేదైశ్చ సర్వై రహమేవ వేద్యో।
వేదాంత కృద్వేద విదేవచాహమ్॥
—గీత. 15-15.

అచ్యుత సారథ్య విజయ సామ్రాజ్యలక్ష్మిని చేపట్టుటకు నరుదెంచిన అర్జునుడు తన క్షాత్ర ధర్మమును స్వీకరించుటకు బదులుగా సంక్షుభిత మనస్సుతో దుఃఖితుడై, చేతనున్న బాణమును అంబులపొది మున్నగు యుద్ధపరికరములను విడనాడి చేతులు మోడ్చి శ్రీకృష్ణపరమాత్మ నెదుట నిట్లు పలికెను: "చెడుసందేహములతో నా మనస్సు చలించినది. ఏది ధర్మమో తెలిసి కొనలేక నిన్నడుగుచున్నాను. ఇప్పుడు నాకు ఏది మేలైనదో నిర్ణయించి చెప్పుము. నీ శిష్యుడను. శరణంటిని. ఆజ్ఞాపింపుము. (గీత. అ. 2-7.)

దుఃఖితుడైన అర్జునుని పరిస్థితి తెలిసి, వానిని శిష్యునిగా స్వీకరించి చిరునవ్వుతో పార్థు నుద్దేశించి పలికిన మాటలు ఎంత గంభీరముగా నున్నవో చూడుడు. "అర్జునా! విషమ పరిస్థితిలో నీ కీ మోహమేల? ఇది అవివేకులకు దగినది. దుర్లోకములకు కారణమైనది. అపకీర్తి తెచ్చునది. పిరికితనము వీడుము. నీ కిది ఎంతమాత్రము తగదు. నీవు శత్రుభయంకరుడవు. నీచమైన ఈ హృదయ దౌర్బల్యమును పారద్రోలి లెమ్ము. నిలువబడుము."

గురు, శిష్య సంవాదమైన శ్రీ భగవద్గీత ప్రస్థానత్రయములోనిది. ఇయ్యది గొప్ప బోధనీయ గ్రంథముగా నిప్పటికిని పరిగణింప బడుచున్నది. పై నుదహరించిన తొలిపలుకులతో ప్రారంభించిన పరమాత్మ వాక్కులు మనబోటి పిరికిపందల జీవితయాత్రలో ముందంజకు నొక తార్కాణము. అది భగవద్గీతకును, మన జీవితమునకును నాంది ప్రస్తావనగా నున్నదని చెప్పుటలో నతిశయోక్తిలేదు. కనుకనే వ్యాసమహర్షి యుపనిషత్తులన్నింటిని గోవునకు బోల్చి, గోపాలనందనుడు పాలను పితుకువాడు గను, పార్థుడే గోవత్సముగను, ఏతత్ సారమే గీత యను అమృతముగను, పరిశుద్ధులైన జీవులు గీతామృతము ననుభవించుచున్నారనియు చిత్రముగా వర్ణించియున్నాడు. కనుక గీత మిక్కిలి సారవంతమైన గంభీర సూక్తులతో ఒక్క అర్జునునకేగాక, మనకందరకును సందేశ తరంగిణియై ప్రవహించి మన జీవితలక్ష్యమునకు సర్వదా చేయూతనిచ్చు గ్రంథరాజమై యలరారుచున్నది.

ఈ గ్రంథమునందు అనేకవిధములుగా బోధించినమార్గములుస్థాలీపులాకన్యాయముగా నిచ్చట కొద్దిగా వివరింతుము. స్వకర్మను నభ్యసించుటయే అతని ప్రథమకర్తవ్యము. ఫలాపేక్షతో మానవునికి నిమిత్తములేదు. "ఎప్పుడు నీ బుద్ధి అజ్ఞానదోషమును దాటునో అప్పుడే నీవు వినవలసినదానియందును, వినిన దానియందును విరక్తిని బొందుదువు. (గీత. II.

52.) అనేకవిధములైన విషయములు వినుటచేత చలించిన నీ బుద్ధి ఎప్పుడు ఈశ్వరధ్యానమున నిశ్చలమై స్థిరమై యుండునో అప్పుడే ఆత్మజ్ఞానమును పొందుదువు.'' (గీ. 53) అని తెలిపి అర్జునుని సంశయనివృత్తికొఱకు స్థితప్రజ్ఞుల లక్షణములను బోధించి అతని మనస్సునకు శాంతి నొసగిన పుణ్యపురుషుడు శ్రీకృష్ణపరమాత్మ. అదియునుగాక స్వధర్మమును విడనాడుట ధర్మముగాదని శ్రీకృష్ణుడే తన స్వవిషయమును తెలుపుటకు ముందు, పెద్దలైన జనకాదులు గూడ కర్మల ద్వారముననే ఆత్మజ్ఞానమును బొందిరని సూచించెను. కాబట్టి అర్జునుడు గూడ లోకముకొఱకైనను కర్మల నభ్యసించుట స్వధర్మముగా నెంచుట కర్తవ్యము. అర్జునా! మూడులోకములలో నాకు చేయవలసిన దేదియు లేదు. నాకు లేనిది కాని, కావలసినది గాని లేదు. కాని నేను కర్మలు విడనాడుట లేదు. చేయుచునే యుందును. నేను నిత్యము జాగరూకుడనై కర్మలు చేయకుండిన జనులును నా మార్గముననే అనుసరింతురు. (గీత. III. 22, 23).

శ్లో॥ శ్రేయాన్ స్వధర్మో నిగుణః
పరధర్మాత్స్వనుష్ఠితాత్ ।
స్వధర్మే నిధనం శ్రేయః
పరధర్మో భయావహః ॥

—గీత. III. 34.

ఇది శ్రీకృష్ణుని యభిమతము. కావుననే నొక్కి వక్కాణించినాడు. సర్వకాల సర్వజనాభీష్టమునకు సందేశముగా నొసంగబడిన సూత్రము. విశ్వకళ్యాణమునకు పరమాత్మ శుభాశీస్సు. చకితహృదయులకు శాంతినొసగు హితవాక్కు. అభ్యుదయ కేంద్రస్థానములకు ఆయువుపట్టు. మతావశ్యకత, మతసమన్వయమునకు ఒక జ్యోతి. విరోధశక్తులకు తమ యారాటము పొసగ వీలులేకుండ, చెప్పబడిన గంభీర నినాదము. ఒక్క అర్జునుడే గాక మనమందరమును స్వధర్మనిరతులమై యుండుటయే జీవిత యాశయమని త్రికరణశుద్ధిగా తేల్చిన కార్యవాది.

చివరకు పార్థు నుద్దేశించి యిట్లు పలికెను. ''నాయందు మనస్సు నిలుపుము. నాకు భక్తుడవు కమ్ము. నన్ను పూజింపుము. నాకు నమస్కరింపుము. సమస్త ధర్మములును పరిత్యజించి నన్నే శరణుబొందుము. నేను సమస్త పాపములనుండి నిన్ను విడిపింతును. నేను ప్రతిజ్ఞచేసి చెప్పుచున్నాను. (గీత. 18-65-66.) భక్తులలో నగ్రగణ్యుడైన ప్రహ్లాదుని జీవితము భగవానుని అపారదయకు తార్కాణము, గాన ఆ మహామహుని దయ అనంతము. భక్తులు వారివారి స్వధర్మానుష్ఠానమే అంగీకరణమార్గమే గాని పరధర్మ స్వీకరణ గొప్పది గానట్లు నిరూపించి తన విధ్యుక్తధర్మమును గంభీరసూక్తులతో మనకు బోధించియున్నాడు.

మోక్షము సర్వప్రాణులకు జన్మహక్కు.
ధర్మస్య విజయోఽస్తి
ఓం తత్సత్

గోలప్ మా

శ్రీ దువ్వూరి రామకృష్ణారావు

శ్రీ రామకృష్ణుల శిష్యురాండ్రలో శారదా మాతకు నతిసన్నిహితగ నుండి, యామెతో వ్యవహరించుచు, జిత్తశుద్ధిని జపసిద్ధినిగాంచి, యిదియే కడపటి జన్మయని శారదామాతచే ప్రశంసింపబడిన స్త్రీ గోలప్‌మా. ఈ గోపాల సుందరాదేవి కలకత్తానగరమున కుత్తరదిశ యందు శిథిలమగుచున్న యొకానొక యింటిలో వాసముచేయుచుండిన నడివయస్సుగల బ్రాహ్మణ వితంతువు. ఈమె గొప్ప బ్రాహ్మణ కుటుంబమునకు జెందినది. ఈమెకు జిన్ననాటనే భర్తృవియోగము కలిగెను. ఆమె కొక్కతెయే కుమార్తె. ఈమెను గొప్పవానికిచ్చి వివాహము చేసినది. ఆమెయు జనిపోవుటవలన దుఃఖసముద్రమున మునిగియుండెను. ఇరుగు పొరుగు వారలామెనుజూచి, ''ఆ దుఃఖిత యగు బ్రాహ్మణవితంతు''వను పేరుతో పిలుచుచుండెడివారు. యోగీన్‌మా, యామె పొరుగున నివసించుచు, నామె దుర్భరావేదనను గ్రహించి, యామెను దక్షిణేశ్వరమున రామకృష్ణుల చెంతకు దోడ్కొనివెళ్లెను. శ్రీవారిని దర్శించి వారికి దనకడుపులోని దుఃఖము సర్వమును వెలిబుచ్చుకొనెను. అంత, గురుదేవులానందభావమున నుండి, యామెతో నిట్లనిరి: ''నీ వదృష్టవంతురాలవు. ప్రపంచమున నావారనుకొని పిలుచుట కన్యులెవ్వరును లేని (దిక్కులేని) వారలకు దేవుడే సాహాయ్యపడు''ననుచు, నుపశమనవాక్కు లాడగ, శ్రీవారి వాక్కులామెలో నుత్తేజమును గలుగజేసినవి; ఆమెకు శాంతిని సమకూర్చినవి.

పరమహంస దేవులు 1885 సంవత్సరమున నొకనాడు తన యింటికివచ్చి, తనగృహమును పావనముజేయబోవుచున్నారని విని, యామె యెంతయో సంబరపడెను. ప్రక్కనున్న భక్తుని యింటికి, శ్రీవారు రాగనే వారు తన యింటికి వచ్చుచున్నారను నాత్రతతో ఇంటిలోనికిని వీధిలోనికిని వెళ్లుచువచ్చుచునుండెను. గురుదేవులకు దనయింట స్వాగతమిచ్చుట కామె మిక్కిలి బీదరాలు. ఐన నామెయు, నామె సోదరియు నా మహనీయునికి దగిన మర్యాద చేయుట కేర్పాట్లు జరుపుచునే యుండిరి.

గురుదేవులు తనయింట గాలుపెట్టగనే యా దుఃఖితయగు బ్రాహ్మణ వితంతువు మైమరచి యానందాబ్ధి నోలలాడుచుండెను. ఆమె తన యుద్రేకము నాపుకొనలేక గురుదేవులతో నిట్లు వాపోయెను. ''నే నీ యానందమును భరింపలేక యున్నాను. నా కుమార్తెయగు చండి యత్తవారింటనుండి తన గౌరవార్థమై పంపబడిన రక్షకులతోను, లంపతాలతోను నాయింటికి వచ్చినప్పుడు నా బీదగృహము క్రొత్త జీవముతో నిండెను. అప్పుడైనను నే నింత సంబరపడలేదు. నాస్థితి యిప్పుడు బీదవానికొక 'లాటరీలో' లక్షరూపాయలు వచ్చినవన్న శుభవార్తవినినంతనే మరణించునట్లున్నది. నిజముగా నాతడు మరణించెను. నామనస్థితియు నటులనేయున్నది. నన్నాశీర్వదింపుడు. లేనిచో నే నిప్పుడే మరణించుచున్నాను,'' అనుచు నామె గురుదేవులయందలి భక్తి పారవశ్యముచే గొయ్యావారి నిలిచెను. ఇంకను గురుదేవులు ఆతిథ్యము సేవించుటకు బనులు మిగిలి యుండుటచే, ఆమె సోదరి తన్ను బిలుచుచున్నను, సోదరిమాట లామె చెవులకు వినబడలేదు! శ్రీరామకృష్ణు లీ సోదరీమణు లిద్దరను జూచి

వారిభక్తి కెంతయు మెచ్చి, దక్షిణేశ్వర మున వారినిగూర్చి భక్తులకడ నెంతయో ప్రశంసించెను.

గురుదేవు లామెను శారదాదేవికి, "ఈ బ్రాహ్మణస్త్రీని భద్రముగా కనిపెట్టుము, ఆమె నీ కూడ నుండిపోవు"ననిఁ బరిచయము సేసిరి. గురుదేవుల పరిచర్యాలాభమునకై గోలప్ మా దక్షిణేశ్వరాలయమునందే, శారదా దేవితో సహాబత్ నం దప్పుడప్పుడు కాలక్షే పము చేసెడిది. దక్షిణేశ్వరమునందు, శ్యామ పకూర్ నందు, కాశీపురోద్యానమునందు శ్రీ వారిచరమావస్థయందు గురుదేవులకు సేవచేయ భాగ్య మామెకు గలిగెను.

"సత్యం బ్రూయాత్ ప్రియంబ్రూయాత్, నబ్రూయాత్ సత్యమప్రియం," అను వాక్య మును గోలప్ మా గుర్తింపక, ఆమె యెవరినీ సరకుచేయక, తన కతీతమైన భక్తి, శ్రద్ధ గౌరవ ప్రపత్తులుగల శారదామాతయొద్దగూడ గష్టములు కలుగునని తెలియని యమాయ కత్వముతో సత్యవాక్ పరిపాలన జేసెడిది. శ్రీరామకృష్ణు లొకపర్యాయము జబ్బులో నుండి పాలపత్యమునయుండగ, శారదాదేవి రామకృష్ణులకు తెలియకుండగ నెక్కువ పాల నిచ్చుటకై పాలను మఱ్ఱియూడలవలె చిక్క నగగాచి, మూడుదారు శేరులపాలను గురుదేవులచే గ్రహింపజేయుచుండెడిది. రామకృష్ణు లను మానించి, యాగాలగోపాలము దాను గ్రోలు పాలెన్నియని యడుగుచుండెడివారు. ఎవ్వరును నిజమును జెప్పరైరి. కాని పరిస్థితుల నెరుగక గోలప్ మా రెండు పర్యాయములు రామకృష్ణు లతో నిజమును జెప్పెను. అన్ని పాలను దాను త్రాగుచున్నట్లు వినగనే, జబ్బుచే, శ్రీ గురు దేవున కజీర్ణము చేసెడిది. అంత శారదా మాత గోలప్ మా నాహారవిషయమున నసత్య మాడినను దోసములేదని బుజ్జగించెను.

గోలప్ మాతో రామకృష్ణు లొకసారి తన భోజనమును పట్టుకొని రమ్మనిరి. ఆనాటినుం డియు దనకుగాని ధర్మమును దనపైనుంచుకొని గోలప్ మా ప్రతిదినమును రామకృష్ణులకు భోజనమును తానే తెచ్చుచుండెడిది. శారదా దేవి రామకృష్ణులకు భోజనము దీసికొని వెళ్లి రామకృష్ణులచే నారగింపజేయించు సమయమే, శ్రీవారి నామె దర్శించు సమయము. కాని రెండు మాసము లిట్లు జరిగినను, శారదాదేవి కా సదవకాశ మొక్క పర్యాయమైనను కలుగ దాయె. దీనిని తెలిసికొని, శ్రీరామకృష్ణులు గోలప్ మాను వారించి, శారదాదేవి కెప్పటి సౌకర్యము గల్పించెను.

అల్లే గోలప్ మా సాయంకాలమునుండి, రాత్రి పదిగంటలవరకు శ్రీరామకృష్ణులసన్నిధి నుండుట జరుగుచుండెను. ఈ కారణమున గోలప్ మా భోజనమునకు వచ్చువరకు, నే పిల్లియు నామెదగు భోజనమును ముట్టుకొన కుండ శ్రీశారదాదేవి చూచుచుండెడిది. ఒక నాడు శారదామాత 'నే నిట్లెంతకాలము కనిపెట్టుకొని యుండగలను? కుక్కైన, పిల్లి యైన ముట్టుకొనిన ముట్టుకొననిం'డని విసుగు కొనుచుండుట శ్రీరామకృష్ణుల చెవులబడినది. వెంటనే శ్రీరామకృష్ణులు గోలప్ మా నీ విషయమై బుజ్జగించిరి. ఆ రామకృష్ణుల మాటల నాలించి, గోలప్ మా తనలోపము తెలిసికొనలేక, శారదామాత తన్ను మాతు రుగా ప్రేమించుచున్నదనియే యనెను.

శ్రీరామకృష్ణులు పంచవటియందు ఆధ్యా త్మిక సాధన జేసినప్పుడు, శ్రీవారికి సీతాదేవి దర్శనమిచ్చినది. అప్పుడామె చేతుల వజ్రపు

పొళ్లతోనున్న బంగారు కంకణముల నామె ధరించినట్లు ద్యోతకమైనది. గోలప్‌మాతో నొకసారి శ్రీరామకృష్ణులు శారదా దేవి కేవలము సరస్వతీదేవి యంశమనియు, ఆమె యితరులకు జ్ఞానదీప్తినిచ్చుననియు ప్రసంగవశాత్తు చెప్పెను. ధనమునుముట్టని త్యాగియైనను, శారదామాత స్త్రీయగుటచేతను, అర్ధాంగి యగుటచేతను, సరస్వతీస్వరూపిణి యగుటచేతను, సీతా మహాలక్ష్మికివలె నామె నలంకరించుటకై, హృదయునితోఁ చెప్పి, యామెకు బంగారుగాజుల జతలు మొదలగు నాభరణములను తయారుచేయించెను. శ్రీరామకృష్ణులు విరాగియని తెలిసియు, విషయముల నన్నింటిని గుర్తించియు, నామె భక్తి, ప్రేమలతో ఆ నగల నలంకరించుకొనెను. మణిమోహనుని తల్లి శ్రీరామకృష్ణు లెంతటి విరాగియైనను, శారదా శ్రీమాత దుద్దులజతలను ఇతర బంగారు నగలను ధరించినది; ఇది బాగుండునా యని, మణిమోహనునితల్లి తనతోనన్నదని అనవసరపుపనిలో జోక్యము పుచ్చుకొను శారదాదేవికడ గోలప్‌మా అధిక ప్రసంగము చేసెను. నాటిరాత్రియే, శారదామాత తన చేతిగాజులజతలను దప్ప మిగిలిన యాభరణములను తీసివైచెను. ఉదయమున, యోగిన్‌మా మొదలగు వా రిదిచూచి, శారదామాతచే నేవియో కొన్ని ఆభరణములను పెట్టుకొనునట్లొప్పించిరి.

1885 సంవత్సరము ఆకరున కర్కటక వ్రణమువలన శ్రీరామకృష్ణులు బాధపడుచున్నప్పుడు, భక్తులు శ్రీవారి వైద్యమునకై విడిదిని దక్షిణేశ్వరమునుండి శ్యామపకూరునకు మార్చిరి. శారదామాత దక్షిణేశ్వరముననే యుండుట తటస్థించెను. ఇట్లు రామకృష్ణులవ్యాధికై శారదామాత హృదయము దుఃఖనిమగ్నమైయుండ, సత్యము దెలియక, శారదామాతతోఁగూడి శ్రీవారికి పరిచర్య జేయుచున్నను, అమాయకురాలగు గోలప్‌మా, యోగిన్‌మాతో గురుదేవులు శారదామాతచే చీకాకును పడలేక దక్షిణేశ్వరమునుండి స్థానమును మార్చిరనెను. ఈ మాట శారదామాత హృదయమునకు శూలమువలె గ్రుచ్చుకొనెను. ఈ దుర్భరవేదనచే శ్రీమాత కలకత్తా వెళ్లి, కంట దడిపెట్టుకొనుచు గోలప్‌మా యన్న మాటలలోని సత్యమేమి యని గురుదేవులను బ్రశ్నించెను. గురుదేవు లది యసత్యమని యామెను శాంతపరచెను. గురుదేవు లంతట గోలప్‌మాకు గబురుజేసి యామె యొక్క యవకతవకమాటలకు, నపోహలకు నామెను తీవ్రముగా మందలించెను. గోలప్‌మా వెంటనే పశ్చాత్తాపముతో దక్షిణేశ్వరమునకుబోయి, యేడ్చుచు మాతను క్షమాపన వేడెను. ఎవరినీ ద్వేషింపని యాతల్లి యొక్క మాటతో నావిషయమంతటికిని నవ్వివైచి, ముమ్మారు గోలప్‌మా వీపునుతట్టి, యామెకు దుఃఖోపశమనము గలిగించెను.

ఇట్టి విషయములను గోలప్‌మాయందు జూచి చూచి శారదామాత, 'సత్యవ్రతము పేర దన సున్నిత భావములను గోల్పోయి, యితరుల సున్నితమగు భావములను నొప్పింపక తానొవ్వక తప్పించుకొని తిరుగవలె' నని యామెకు బోధించెను.

శ్రీ రామకృష్ణులు కర్కటకవ్రణబాధతో నున్నపుడు, వారి జబ్బు నయము జేయించుటకై గోలప్‌మా తనకు దెలిసిన యొక గొప్పవైద్యుని యొద్దకు సలహాకై శ్రీవారిని తీసికొని వెళ్లెదననియె. వెంటనే రామకృష్ణులు చిన్న పిల్ల

వానివలె నానావిధములుగా నామె నూట లాలించిరి. మరుసటి దినమున నుదయ మా వైద్యుని యొద్దకు పడవలో దక్షిణేశ్వరమునుండి కలకత్తా కామెయు, కాళీ, లాటూ, శారదా - రామకృష్ణులు కలిసి వెళ్లిరి. వైద్యునిసలహాను పొంది, తిరిగి వచ్చునప్పుడు వారి కందఱకు జాల ఆకలి వేసెను. భక్తు లెవరివద్దనైనను డబ్బులున్నవాయని. గురుదేవులు ప్రశ్నింప, వారెవరికడను కాని యైనను లేదనిరి. గోలప్ మాయొద్ద అణామాత్రమే యుండెను. ఆయణాలో దగ్గరనున్న యంగడిలో, కాళీ నేదియో కొని తెమ్మని గురుదేవులు చెప్ప, నాతడంగడిలో నాయణాతో నేదియో తీపి పదార్థమును కొని, గురుదేవుల కిచ్చెను. అంత నందరు నాశ్చర్యపడునట్టుల నిచ్చినదంతయు దా నారగించి, యంత గంగోదకమును గ్రోలి, శ్రీరామకృష్ణగురుదేవుడు ''ఆ! నాకు తృప్తియయ్యెను'' దనిరి. గురుదేవు లట్లనుసరికి ముగ్ధులై చూచు నా నల్గురి యాకలి తీరినట్లయినది. అది యేమియో తెలియదు గాని యందరు సంతుష్టులైరి. దేశ, కాల భేదములతో సంబంధము లేదు గాని, యేసుక్రీస్తు, శ్రీకృష్ణాది అవతారపురుషులవలెనే, యీ గొప్ప యోగిపుంగవుడును దన యఖండ విజ్ఞానమునుపయోగించి తానారగించుటచే, ఆకలిగొన్నవారిని దృప్తిపరచెను. ప్రకృతి నుపాసించు వారలకు దాని రహస్యములు స్పష్టములే.

శారదామాతతో బహు సన్నిహితముగ నుండిన గోలప్‌మా రామకృష్ణులు మహాసమాధి గాంచినంతనే, శారదామాతతో గాశీ, యయోధ్య, గోకులము మొదలగు తీర్థయాత్రలు జేసి, బృందావనము జేరి యచ్చట తపస్సు చేయుచుండెను. తర్వాత శారదామాతను జేరి, యామెతోడ కమార్‌పకూర్ వెళ్లెను. ఇచ్చట శారదామాత తిండికిగూడ ననేక కష్టములు పడుచుండెను. ప్రయాణసమయమున వీరు డబ్బులేక కాలినడకనే వచ్చి చేరిరి. త్రోవలో తల్లి యాకలిబాధతో నున్నపుడు, గోలప్‌మా తన చేతులతో వంటనుజేసి యామెకు భోజనము పెట్టెను. అట్లా వంట నారగించి, అమృతమువలె నున్నదని యెన్నియోసార్లు శారదామాత ప్రశంసించెను.

గోలప్‌మా యెంత యుద్రేకపూరితముగను, గుండ బ్రద్దలుగొట్టినట్లును ఇతరుల మొగమున పోటుగ మాట్లాడినను ఆ శారదామాతయందు నిష్కపటముగను, సాఫీగను, ఉన్నది యున్నట్లుగను మాట్లాడెడిది. శ్రీరామకృష్ణులు చెప్పినట్లు, ఆమె అంతఃకరణము శుద్ధమును, ప్రేమపూరితమును. ఈమెయందు చిత్తశుద్ధిని, జపసిద్ధిని గాంతుము. భక్తులు అనేకులు భక్తియను పేర శారదామాతయొద్ద చేయుచుండెడి తెలివితక్కువ చేష్టల నీమెయడ్డుకొనియెడిది. శారదామాత యితరులతో మాట్లాడుటకు సిగ్గుపడునదగుటచే, నీమె యామెయొద్ద పెద్దగనుండి, పరులతో మాట్లాడుచు, నామెకు నండగను, రక్షగను నుండెడిది.

ఆమె జీవితము సామాన్యముగ గనబడినను, బూర్తిగ భగవత్పరముగ నుండెడిది. నితరులనుండి సేవలు గొనుట కెంత విముఖముగ నుండెడిదో, యంతకుమిన్నగ నితరులసేవ చేయుటకు సుముఖముగ నుండెడిది. అట్టి యవకాశ మెంతమాత్రము చిక్కినను దానిని బోనిచ్చెడిదికాదు. ఈ సేవచేయుట యామెకెంతమాత్రము కష్టము కలిగింపని నైసర్గిక స్వభావమైనది.

నీలాటరేవున నే స్థలమునందైన నశుభ్రత

గాంచినచో, నామె చిరుగుగుడ్డలతో దాని నెత్తివైచి, యాస్థలమును నీటితో శుభ్రపర చెడిది. బృందావనమునందుండగ, దేవాలయ మునం దొకచోట నొక బిడ్డడు మలినముచేసిన స్థలమును జూచెను. ఆ స్థలము నెవ్వరును శుభ్రపరచరైరి. ఆమె దానినిజూచినవెంటనే, తానే శుభ్రపరచెను. ఇదిచూచిన వార లా స్థలమును గోలప్‌మా బిడ్డడే పాడుచేసెనను కొనిరి. కాని ప్రక్కవారీభావమునుగ్రహించి, యామెకు బిడ్డలు లేరనియు, నామె పవిత్రజీవి యనియు, నిట్టి సేవ లద్భుతముగ జేయుననియు కొనియాడిరి.

దౌహిత్రునివలన ఆమె ఏకొద్దియోభృతిని సేకరించుచుండెడిది. దానిలో సగమునుమాత్ర మే తన స్వంతమునకు ఖర్చుపరచుచు, మిగిలిన సగమును దిక్కులేని బీదలకు ధర్మముచేసెడిది. ఆమె దర్శనభాగ్యముగల ప్రతి బీదవాని కేదియో తృణమో పణమో ముట్టుచుండెడిది. బీదలు జబ్బుగ నున్నట్లు తన చెవిని బడగనే, ఆమె వారి వైద్యవిషయమున దోడ్పడెడిది. నిజమగు నాధ్యాత్మిక జ్ఞానముచే నామె హృదయ వికాసము, విన్యాసముగల్గి వర్తించెడిది.

గోలప్‌మా యొకసారి యుద్బోధనాలయము నందలి స్నానాలగదిని శుభ్రపరచి, పిమ్మట గంగాస్నానమును జేయకయే, బట్టలనుమార్చు కొని, పండ్లు, ఫలములను శుభ్రపరచి, వానిని నివేదనకై యాయత్తపరచెను. అంత దానిని జూచి, నళినియను స్త్రీ, గోలప్‌మాతో "ఇది యేమిటి? వెళ్లి, గంగాస్నానముచేయు" మనియె. గోలప్‌మా 'నీకు గావలసినచో, నీవు గంగాస్నానముచేయు'మని నళినితో ననియె. ఈ విషయమై నళిని శారదామాత తో బ్రసంగింప, మాత, గోలప్‌మా చిత్త శుద్ధిని ప్రశంసించుచు, గోలప్‌మావంటి చిత్త స్థాయిగలవారు బాహ్యశుద్ధికై యెక్కువసరకు చేయరనియు, నట్టి చిత్తశుద్ధిగలవారు, శుద్ధ బ్రహ్మస్వరూపులే కాన, నెఱుకను, నాత్మజ్ఞాన మును బొందుదురనియు నిది గోలప్‌మాకు దుది జన్మమనియు జెప్పెను.

శారదామాత కామారిపుష్కరమున లేమిచే నుప్పునకుగూడ కరవై బాధపడుచుండు టను గోలప్‌మా వినినంతనే, ఆమె భక్తగణ ములో బ్రబోధమును జేసి, చందాలను వసూలు చేసెను. శ్రీమాతను కలకత్తాకు రప్పించి, యామెకు స్థావర మేర్పరచెను; శారదానంద స్వాములు శ్రీమాతృరక్షణకు పూనుకొను నంతవరకు తానే సర్వవిధముల మాతను ఆద రించుచుండెను. శ్రీరామకృష్ణుల యాశీర్వాద మునుబొంది శారదామాత పరిచయమైననాటి నుండి, యామె 1920-వ సంవత్సరమున పరమ పదించిన ముప్పదియారు సంవత్సరములపర్యంత మహర్నిశము శ్రీమాతృసేవజేసి, యామెతో నానందాబ్ధి నోలలాడుచు, నామె మన్నన గాంచిన ధన్యజీవి గోలప్‌మా.

1924 సంవత్సరమున గోలప్‌మా శారదా మాతృగృహమున పరమపదించెను. ఆమెను జూచుభాగ్య మబ్బినవారలందరకు ఆ భక్తి మార్గము గొప్ప యాదర్శమయ్యెను. చిన్న నాటినుండియు కష్టములవలన దుఃఖితయని పేరువడసిన, గోలప్‌మా, తన యాధ్యాత్మిక సాధనచే లబ్ధమైన భూమికనుండి, తనవంటివార లెందరకో దుఃఖహారిణియై, యానందము, సంతోషము నివ్వగలిగెను. శ్రీరామకృష్ణుల స్పర్శచే సాధువుగామారిన యామె జీవితము భక్తి, గౌరవ ప్రపత్తులతో చిరస్మరణీయమై యున్నది.

మహమ్మదీయ వేదము

శ్రీ దేవరకొండ నారాయణశాస్త్రి

ధర్మతత్త్వజిజ్ఞాసువులకు, పరమార్థాన్వేషకులకు సర్వమతముల సారమును గ్రహించుట తొలికర్తవ్యము. శ్రీమచ్ఛంకరాచార్యులు, శ్రీరామకృష్ణ వివేకానంద కేశవచంద్రసేనులు, శ్రీ అరవిందులు, శ్రీ గాంధిమహాత్ముడు మున్నగు మహాపురుషులు అనుసరించిన మార్గమిది. కావున, మనముగూడ వారి దారినే నడచుట శ్రేయస్కరముగదా. ప్రస్తుతము, మన పొరుగువారై సోదరసమానులై యున్న మహమ్మదీయుల మతగ్రంథమగు కురానును గూర్చి తెలిసికొన యత్నింతము.

మనకు వేదము లెట్టివో మహమ్మదీయులకు అట్టిది కురాను షరీఫ్. మనకు మంత్రద్రష్టలైన మహర్షులవంటివాడు మహమ్మదీయులకు మహమ్మదు పైగంబర్. 'జిబ్రీల్' అనబడు దేవదూతద్వారా భక్తుడగు మహమ్మదునకు భగవంతుడు వినిపించిన సందేశమట కురాను. ఈ విషయమై మహమ్మదుయొక్క సంగ్రహజీవితమున నిట్లు వ్రాయబడియున్నది :—"జిబ్రీలాతని మనోనయనమునకు సాక్షాత్కరించినపుడెల్ల మహమ్మదు మూర్ఛనొందుచుండెను. ఆతని మొగమును కన్నులును ఎఱ్ఱబాఱుచుండెను. ముచ్చెమటలును పోయుచుండెను. ఆ సమయమున నతడు ఒడలినిండ దుప్పటి కప్పుకొనియుండ, ఆతనినుండి జిబ్రీలు దేవుని సందేశమును పలికించుచుండెను......ఆతని పూర్వచరిత్రమును సద్వర్తనమును నెఱిగియుండిన వారొక్కరొక్కరుగ నాతడు మూర్ఛావస్థనుండి పలికిన మాటలను వ్రాసికొని యుంచుచుండిరి. ఈ వచనముల సంహితయే కురాను షరీఫను గ్రంథము." †

మన వేదశాస్త్రములవలెనే వారి వేదమును 'దేవుడు ఒక్కడే, ఆతడు శాశ్వతుడు. అజుడు, అనంతుడు, సృష్టిస్థితిలయకర్త, సర్వజ్ఞుడు, సర్వవ్యాపి, సర్వశాసకుడు, క్షమాదయాది సద్గుణ నిధి' అని వచించుచున్నది. కాని, విగ్రహారాధనను నిషేధించుచున్నది. "ప్రతిమా స్వల్పబుద్ధీనాం" అని మన పెద్దలుగూడ నుడివి యుండుటవలన నయ్యది గొప్ప తప్పుగా నెన్నజాలము. కురానునందును దైవప్రార్థనము, ధ్యానము, అనాథసంరక్షణము, భిక్షము – లేక దానమిచ్చుట, అన్యాయముగా నితరులకు హాని చేయకుండుట మొదలగు సదాచారములు కర్తవ్యములుగా విధింపబడియు—మోసము, వ్యభి

† ఈ వ్యాసమునందు జూపబడిన కురాను వచనములన్నియు అనంతపురము రాజకీయ కళాశాలయందు ఆంధ్ర కర్ణాటక గీర్వాణభాషాధ్యాపకులుగా నుండిన శ్రీ డాక్టరు చిలుకూరి నారాయణరావు (ఎమ్. ఏ., పి. హెచ్. డి., ఎల్. టి.) గారిచే ఆంధ్రీకరింపబడిన 'కురాను షరీఫ్' అను గ్రంథమునుండి కైకొనబడినవి. మహమ్మదుయొక్క జీవితచరిత్రయు అందలిదే.

చారము, దొంగతనము, జూదము, సురాపానము, తప్పుడు వర్తకము మున్నగు పాప కర్మములు నిషిద్ధములయ్యె నున్నవి. కర్మ సిద్ధాంతమును, పునర్జన్మ సిద్ధాంతమును సంపూర్ణముగా అంగీకరించుచున్నది కురాను. అముఖ్యములగు కొన్నివిషయములలో దప్ప దక్కిన విషయములలో మన శాస్త్రములకును, కురానునకును పరస్పర వైరుద్ధ్యమేమియులేదు. వానిని బోల్చిచూపవలయునన్నచో ప్రత్యేకముగా నొక గ్రంథము వ్రాయవలసివచ్చును. కనుక, సౌజన్యముతో దద్గ్రంథమునే పఠించి గ్రహింప బఠితలకు నా మనవి.

ఇక, మతవ్యాప్తికై మానవకోటికి హానికరములగు యుద్ధములు సలుప దన్మతస్థులను బురికొల్పు వాక్యములు కురానునందుండుట గర్హింపదగినదని కొందఱి యాక్షేపణ.

నిజమే, "దేవునితో నితరదైవముల జేర్చువారు మీ కెచట కంటబడినను చంపివేయుడు. వారిని బట్టుకొని, వారిని ముట్టడించి, అన్నివిధములుగను వారికై పొంచియుండుడు. వారు నీ మతమును స్వీకరించి, ప్రార్థనలు సలిపి, విధింపబడిన భిక్షము నిచ్చినచో వారిని వారి దారిని విడిచిపెట్టుము." (10 కాండము. 9 సురా. 1 అధ్యాయము.) "వారి (అవిశ్వాసుల) తలలను, వ్రేళ్లకొనలను నఱికి వేయుము." (9 కాండము. 8 సురా. 5 అధ్యా.) "దేవుని మతమే సర్వత్ర నెలకొనువఱకును యుద్ధము చేయుము." (9 కాం. 8 సురా. 5 అ.) ఇత్యాది వాక్యములు కురానునందు గొన్ని కనబడుచున్నవి. కాని, "మతవిషయమై మీతో యుద్ధముచేసి, మీ యిండ్లనుండి తఱిమి వేయనివారిని న్యాయముగను, దయతోడను చూడవలదని యాతడు (దేవుడు) నిషేధింపడు. (28 కాం. 60 సు. 2 అ.) "అవిశ్వాసులు నీపై (మహమ్మదుపై) కుట్ర పన్ని, నిన్ను కారాగృహమున నుంచుటకును, లేదా నిన్ను చంపుటకును, లేదా నిన్ను దేశమునుండి వెడల గొట్టుటకును దలంచిరి. దీనిని జ్ఞాపకముంచుకొనుము. వారు కుట్ర పన్నిన దేవుడును బన్నెను. పన్నాగముల బన్నువారిలో దేవుడు గొప్పవాడు." (9 కాం. 8 సు. 4 అ.) "వారు మీ కెక్కడ కంటబడినను బరిమార్పుడు. వారు మిమ్మెయే చోట్లనుండి తఱిమి వేసిరో యందుండి వారిని దఱిమివేయుడు." "వారు యుద్ధము నిలిపినయెడల దుష్టులపై దప్ప దక్కిన యన్నిచోట్లను శత్రుత్వమును గట్టిపెట్టుడు." (2 కాం. 2 సు. 24 అ.) "వారు సంధికి దిగినచో మీరును సంధికి దిగుడు." (11 కాం. 8 సు. 8 అ.) "ఓ మక్కా వాసులారా! మీకు దీర్పుగావలసినచో నిదిగో తీర్పు. మీరు పోరాటము మానినచో శ్రేయస్సు గలుగును. మీరు తిరిగి యారంభించినచో మేము నారంభించెదము." (9 కాం. 8 సు. 2 అ.) ఇట్టి కురాను వచనములబట్టియు, "మహమ్మదు క్రొత్తగా బ్రకటించుచుండిన యుపదేశములు అరబ్బీదేశములోని యప్పటి మతమునకు విరుద్ధములుగా నుండెను...కొంతకాలమునకు వీరివలన దమ మతమునకు ముప్పు వాటిల్లునని పూర్వమతాచారావలంబులనుకొని, మహమ్మదుతో జేరిన వారి ననేకవిధముల బాధింపసాగిరి. వారా బాధలనన్నిటి ననుభవించియు దాము ప్రవక్త యని నమ్మిన మహమ్మదును వీడరైరి. ఇక దారిలేక యా దేశస్థులు వీరినందఱిని జంప నూహించిరి." "అతనిని (మహమ్మదును)

అతని శిష్యులను బాధలపాలుజేయుచుండిరి. తుదకు మహమ్మదును జంప గుట్రచేసి, ఆయుధ హస్తులై యాతని గృహముచుట్టును మూగిరి. రాత్రియంతయు నట్లుండి, తెల్లవారున నాతడు పైకివచ్చునప్పు డాతని నంతమొందింపవలెనని వారి యుద్దేశము. కాని, మహమ్మదున కీ కుట్ర యెట్లో తెలిసెను. ఆతడు లేచి తన మేనల్లుడగు అలీపై దన యాకుపచ్చని దుప్పటినిగప్పి, ఆతని నట్లే పరుండియుండుమని చెప్పి, ఒక కిటికీ ద్వారా యిల్లువిడిచి వెడలిపోయెను. అట్లాతడు పోయి తన ముఖ్యశిష్యుడగు అబూబకర్ ఇల్లు చేర, వారిద్దఱును గలసి యూరువిడిచి యొక కొండగుహలో దలదాచుకొనిరి. వీరు తప్పిపోయిరని విన్న కొరెయిషువారి కాగ్రహ మినుమడించి, మహమ్మదు తల నటికి తెచ్చిన వారికి బహుమానమిత్తుమని ప్రకటించిరి.'' (మహ. చరిత్ర) ఇటువంటి మహమ్మదు చరిత్ర విషయములబట్టియు, పై సందేశము భగవంతునినుండి మహమ్మదునకు లభించుటకు గారణము కేవలము మతవ్యాప్తియే కాదనియు, ప్రతిపక్షుల భరింపరాని దౌష్ట్యమే యనియు నూహింపవచ్చును. ఎట్లన, ''జ్ఞానవంతుడవై దయాపరుడవై వారిని నీ ప్రభువు మార్గమునకు బిలువుము. అతిదయగలిగి వారితో వాదన జేయుము.'' (14 కాం. 16 సు. 16 అ.) ''వారు నీ మాటలను వినక వెనుదిరిగినను వారికి బోధించుచుండుట నీ నిర్మల విధియై యున్నది.'' (14 కాం. 16 సు. 11 అ.) ''భక్తిహీనులను కపటులను మన్నింపకుము. కాని, వారికి హానిచేయక యుండుము.'' (22 కాం. 33 సు. 6 అ.) ''నీ ప్రభున కిష్టమైనచో భూమిలో నున్నవారందఱును (నీ మతమును) విశ్వసించియే యుందురు. ఏమి! మనుష్యులను విశ్వాసులు కమ్మని నిర్బంధించెదవా?'' (11 కాం. 10 సు. 10 అ.) ఇత్యాది సదుపదేశముల ననుసరించి మహమ్మదు ప్రవక్త సాధుత్వముచేత మతప్రచారము చేయుచుండ, అతనిని అతని యనుచరులను నానాహింసల పాలుజేసి, అడవుల కొండల బట్టించుటయే కాక, వారినెల్లరను హతమొనర్చుటకుగూడ సాహసించిన యరబ్బుల కిరాతక చర్యలకు ప్రతీకారముగ గాని, ఆత్మసంరక్షణార్థముగ గాని, నిర్బంధముచే నైనవారి నున్మార్గమునుండి మరల్చి సన్మార్గవర్తుల జేయుటకై గాని, మహమ్మదునకు పై భగవత్సందేశము వచ్చియుండ వచ్చు.

''శ్లో॥ న సామ రక్షస్సుగుణాయ కల్పతే। న దాన మర్థోపచితేషు యుజ్యతే। నభేదసాధ్యా బలదర్పితా జనాః। పరాక్రమ స్త్వేవ మమేహ రోచతే। న చాస్య కార్యస్య పరాక్రమాదృతే। వినిశ్చయః కశ్చి దిహోపపద్యతే॥ (వాల్మీకి రామాయణము, సుందరకాండము,) అని హనుమంతుడు చింతించినట్లు, ‡ అనేక దురాచారములకు, అంధవిశ్వాసములకు వశీకృతులై రాక్షసతుల్యులైన యప్పటి అరేబియా దేశవాసులను సంస్కరించి, సత్పథానువర్తనులుగ జేయుటకు దండోపాయము మాత్రమే ప్రయోజనకారియై యుండుట సంభవించియుండవచ్చునని భావించుట కభ్యంతరమేమి?

''అసాధుం సాధునా జయేత్'' అను విదుర

‡ మహమ్మదు జననకాలమునను, దత్పూర్వమునను అరేబియాదేశమున మూఢవిశ్వాసములును, అనాచారములును నిండి తాండవమాడుచుండినట్లు ఉపోద్ఘాతమునుండి గ్రహింపగలము.

వచనము ననుసరించి, ధర్మోపదేశకుడు సామము చేత మాత్రమే దుశ్శీలురను ధర్మశీలురుగ జేయవలయును గాని, వారి వినాశమునకే హేతువగు యుద్ధము చేయుటయు, చేయించుటయు తగదని కొందఱు తలపవచ్చును. అట్టివారు "వినాశాయ చ దుష్కృతాం ధర్మసంస్థాపనార్థాయ సంభవామి" అను శ్రీకృష్ణ ప్రవచనమును లక్షింపదగును.

మఱియు, భగవంతుడు మహమ్మదునకు ఆ యుద్ధసందేశము నందజేయుటకు మహమ్మదు ప్రవక్తయు, అతని ననుసరించిన విశ్వాసులును శత్రువులవలన దుస్సహబాధల ననుభవించి, మహమ్మదీయ మతాశయముల మహత్త్వమునుగూర్చి సంశయచిత్తులు కానున్న యదనున అదియే సర్వప్రపంచ మనుసరింపదగిన యుత్తమ మతమని వారిచే భావింపజేసి, వారియందు స్థిరవిశ్వాసము నెలకొల్పు నుద్దేశము గూడ ఒక కారణమై యుండవచ్చు. అనగా, ఆ వాక్యములు తన్మతస్తుత్యర్థకములును గావచ్చునని భావము,—"ఆ మహనీయుడు (శ్రీరామకృష్ణుడు) జన్మించి సాధన యొనర్చిన పుణ్యభూమియం దాతని పవిత్రనామమును నిలుపుటకై దోపిడిచేయుటకైనను సమ్మతింతును" అను శ్రీ వివేకానంద ప్రవచనము వలె,

అట్లుగాక, ఆ నుడువులు కేవలము స్వమత ప్రచార కారణముననే రణమునకు ప్రోత్సహింప నుపయోగింపబడినవే యైనను, ధర్మప్రబోధకములును, సర్వధర్మసమ్మతములును అగు ప్రవచనములు సమృద్ధిగాగల యీ ధర్మగ్రంథమున గల ఆ వాక్యములు మృగాంకునందలి మృగమువలె పరిగణింపదగినవి కావని నా యభిప్రాయము. శుభ్రాంశునందు గల శీతలప్రకాశమునా మచ్చనా, మనము ప్రధానముగా భావింపవలయు?

పూర్వాపరవిషయములను, సందర్భములను గమనించి, వానినన్నిటిని సమన్వయించుకొని సారాంశము గ్రహింపక, మక్కికి మక్కిగా ఆ వాక్యముల యర్థమును గ్రహించి, 'మా వేదము మతవైశాల్యసిద్ధికై యుద్ధముచేయ నుద్బోధించుచున్న'దని మహమ్మదీయులు ఆ బోధానుసారముగ వర్తింప యత్నించిరేని వారు పూర్తిగా దప్పుత్రోవబడినవారగుదురు. తదితర మతానుసారులును అటులనే ఆ వాక్యములబట్టి కురానునుగాని, తదనుసారులనుగాని, మహమ్మదు పైగంబర్‌నుగాని దూషింపక ఆ వేదసారమును స్వీకరించుట లెస్స.

అస్తు. క్రీస్తుభగవానునివలె శత్రువులు తన్ను చిత్రవధ చేసినను సహించి వారి శ్రేయమును గాంక్షించుటయా, లేక మహమ్మదువలె వైరులకు దగిన ప్రతీకారము సలిపి తన మతమును స్థాపించుటయా యేది ప్రవక్తధర్మము?

ప్రతీకారము నొనర్చుట సర్వసాధారణ ధర్మము. అప్రతికారము విశేషధర్మము. మహమ్మదు సాధారణ ధర్మమును, క్రీస్తు విశేషధర్మమును అవలంబించియుండిరి. "అపకారమును మఱచిపోవువారి పాపములును తొలగిపోవును." (6 కాం. 5 సు. 7 అ.) "తమకు గలిగిన యన్యాయమును సహించి క్షమించుటయే అనుల్లంఘనీయమగు విధి." (25 కాం. 42 సు. 4 అ.) ఇత్యాది విశేష ధర్మోపదేశములు సైతము మహమ్మదున కందినవి. కాని, తద్ధర్మము నాతడు పూర్తిగా అనుసరింపజాలకపోయెను. స్వశరీరమునుండి రుధిర ధారలు స్రవించుచుండ, మరణోన్ముఖుడయ్యు శత్రుమంగళార్థమై పరమప్రభుని ప్రార్థింపగలి

గిన ఆ మూర్తీభవించిన సహనమననొప్పు క్రీస్తుదేవునివంటివానికే విశిష్టధర్మానుసరణము సులభముగా నుండుట.

కాని, ప్రవక్తలలో తరగతులు గలవని "మేము పంపిన ప్రవక్తలలో గొందఱికంటె మఱికొందఱకు హెచ్చుజ్ఞానమును బ్రసాదించి యున్నాము." (౩ వ కాం. ఆదివాక్యము) అను కురాను వాక్యమువలన దేలుచున్నది. కాబట్టి, సర్వజ్ఞుడగు జగదీశ్వరుడు ఎప్పుడు ఏ తరగతి ప్రవక్తను ఎచ్చటికి బంపి యే పని జేయింపవలెనో అప్పుడు ఆ తరగతి ప్రవక్తను అచ్చటికి బంపి ఆ పని జేయించును. లీలా ప్రియుడగు పరమేశ్వరుని చెయిదములు అత్యంత గంభీరములుగదా. "బహుశాస్త్ర గురూపాసనేఽపి సారాదానం షట్పదవత్." (సాం. సూ.) అను యనుభవజ్ఞుల సూక్తి ననుసరించి, శ్రీ రామకృష్ణాది మహనీయులవలె సకల మతశాస్త్రముల సారమును గ్రహించి, తదనుగుణముగా బ్రవర్తింప సర్వేశ్వరుడు మనల సమర్థుల జేయుగాక.

ఒకడు నూయి త్రవ్వనారంభించినాడు. నాలుగైదు బారలలోతు త్రవ్వి నీరు గానక మఱియొక చోటును నిర్ణయించి అక్కడ ఇంకను లోతుగా త్రవ్వినాడు. కాని అక్కడను నీరు పడకపోవుటచే మఱియొకతావును నిర్ణయించి అక్కడ మఱింత లోతుగా త్రవ్వినాడు, కాని ఫలము కలుగలేదు. తుదకు విసిగివేసారి ఆపనినే విడిచిపెట్టినాడు. ఈ మూడు నూతులలోతును కలిపిన పాతిక బారలకు కొంచెము తక్కువగానుండును. ఒకచోటు విడిచి మఱియొకచోట త్రవ్వనారంభించుటకుబదులు తాను బడిన శ్రమలో సగభాగైనను ఓపికతో మొదటి నూతికే వినియోగించిన పక్షమున వానికి నీరు లభించియుండెడిది. ఈ మతము కాదని ఆ మతము, ఆ మతము కాదని మఱియొక మతము—ఈ విధముగా మతధర్మములను ఊరక మార్చుకొనుచుండువారి విషయము కూడ నిట్టిదే. ఏదైన ఒక్క మతమును నమ్ముకొని దానినే శ్రద్ధాభక్తులతో సాధనచేసినయెడల తప్పక విజయము చేకూరును.

—శ్రీ రామకృష్ణ పరమహంస.

వాహ మిత్యుపాసన మహంగ్రహోపాసనమితి భాష్యే॥'' కూటస్థాసంగచిద్రూప ప్రత్యగభిన్న సచ్చిదానంద పరమాత్మరూపమైన పరబ్రహ్మమే నేననెడి ఉపాసనము అహంగ్రహోపాసనమని శాంకరభాష్యము.

''నిత్యనైమిత్తికైరేవ నియమేనేశ్వరార్పితైః। బహుజన్మకృతైర్విప్రః సత్త్వశుద్ధిం సమశ్నుతే॥'' అనేక జన్మాంతరములయందు నియమముతో పరమేశ్వరార్పితముగ నిర్వర్తితమైన నిత్యనైమిత్తికాది స్వధర్మకర్మానుష్ఠానము చేతనే ద్విజుడంతఃకరణ పారిశుద్ధ్యమును బడయుచున్నాడు.

''నిత్యనైమిత్తికైరేవ కుర్వాణో దురితక్షయః। జ్ఞానంచ విమలీకుర్వన్ అభ్యాసేనచ పాచయేత్। అభ్యాసాత్పక్వవిజ్ఞానః కైవల్యం లభతేనరః॥'' మానవుడు నిత్యనైమిత్తిక కర్మానుష్ఠాన మూలముననే దురితక్షయమును గావించుచు అనగా చిత్తవృత్తులను క్షీణింపజేయుచు జ్ఞానమును విమలమొనరించుచు నిరంతర వేదాంతాభ్యాసముచేత జ్ఞానమును పరిపక్వము గావించుకొనవలయును. ఆ యభ్యాసముచేత జ్ఞానము పరిపాకమునొంది ఫలరూపమైన జీవేశ్వరైకత్వ విజ్ఞానము పురుషునకు సిద్ధించును. స్వాత్మవిజ్ఞానమువలన పురుషుడు కైవల్యమును బొందును అదెట్లన,...... ''నిత్యకర్మానుష్ఠానాద్ధర్మోత్పత్తిః। ధర్మోత్పత్తేః పాపహానిస్తతశ్చిత్తశుద్ధిః। తతస్సంసార యాథాత్మ్యావబోధః। తతో వైరాగ్యం। తతో ముముక్షుత్వం। తతస్తదుపాయపర్యేషణం। తతస్సర్వకర్మతత్సాధనసన్న్యాసః। తతో యోగాభ్యాసః। తతశ్చిత్తస్య ప్రత్యక్ప్రవణతా। తతస్తత్త్వమస్యాదివాక్యార్థపరిజ్ఞానం తతోఽవిద్యోచ్ఛేదః। తతస్స్వాత్మన్యేవావస్థానమ్॥'' (నైష్కర్మ్యసిద్ధి, 1-135) ఫలము పరమేశ్వరార్పణమగు నిత్యనైమిత్తిక కర్మానుష్ఠానమువలన గొంతకాలమునకు పుణ్యస్వభావము కలుగును. ధర్మ-పుణ్య-స్వభావోదయమువలన పాపప్రవృత్తి నాశమగును. అంతట నిర్మలదర్పణమువలె చిత్తము పరిశుద్ధమై నిత్యానిత్య వస్తువివేక గ్రహణ యోగ్యమై యుండును. అప్పుడా పరిశుద్ధాంతఃకరణమునకు సంసారముయొక్క యథార్థరూపము గోచరించును. అనగా సంసారము అనృతజడ దుఃఖము హేయమునని తెలియును. ఇదియే కదా సంసారముయొక్క యథార్థస్వభావము. ఇట్లుండ సంసారము అస్తిభాతి ప్రియము ఉపాదేయమునని తలంచుట చిత్తదోషమని తెలియవలయును. సంసార యాథార్థ్యము తెలిసిన పిమ్మట నిస్సారమైన సంసారమునందు వైరాగ్యము జనించును. సంసారమునందు వైరాగ్యమంకురించిన యంతట, నిత్యమై శుద్ధమై సంవిదభిన్న పరమానంద రూపమైన మోక్షమునందు తీవ్రమైన ఇచ్ఛ పుట్టును. అంతట మోక్షోపాయాన్వేషణ ముపక్రమింపబడును. మోక్షసాధనము నెఱింగి దాని నభ్యసించుటయందు సర్వకర్మములు ఆకర్మానుష్ఠాన సాధనములైన గృహస్థాశ్రమాదులును ప్రతిబంధకములుగా దోచి వాని నన్నింటిని యథాశాస్త్రముగ సన్న్యసించును. (సశేషము)

శ్రీ రామకృష్ణమఠ ప్రచురణములు

శ్రీ రామకృష్ణ బోధామృతము (సంగ్రహ జీవితసహితము)

540 పుటలు సర్వాంగ సుందరమగు చతుర్థ ముద్రణము వెల రూ. 3-4-0

శ్రీ మద్భగవద్గీత

480 పుటలు శ్రీధరీయ టీకాసార ప్రతిపద టీకా తాత్పర్య విశేషార్థ సహితము రూ. 3-0-0

శ్రీ వివేకానంద జీవిత చరిత్ర

432 పుటలు పండిత పామర రంజకమైన శైలి. అందమగు 6-వ కూర్పు రూ. 3-0-0

శ్రీ శారదాదేవి చరిత్ర

256 పుటలు ఇంటింటను ఉండతగిన దివ్యగ్రంథము. ముద్దులొలుకు రెండవ కూర్పు వెల రూ. 1-12-0

శ్రీ నాగమహాశయుని జీవిత చరిత్ర

136 పుటలు (ఆదర్శప్రాయుడగు గృహస్థుని జీవితము) వెల రూ. 1-4-0

శారదా ప్రసంగములు	...	2	8	0
ప్రబోధరత్నాకరము	...	2	4	0
రాజయోగము	...	2	4	0
కర్మయోగము		1	8	0
భక్తియోగము	...	1	4	0
వివేకానందలేఖావళి (మొదటి భాగము)		1	8	0
వివేకానందలేఖావళి (రెండవ భాగము)		1	8	0
అనుష్ఠాన వేదాంతము	...	1	4	0
వివేక సూర్యోదయము	...	1	0	0
శ్రీ పరమహంస నీతికథా రత్నములు		0	12	0
భక్తిమార్గము	...	0	8	0
చికాగో నగరోపన్యాసములు	...	0	8	0

గురూపదేశములు				...		0	8	0
నాసంస్కరణ యుద్ధవిధానము				...		0	6	0
నా గురుదేవుడు				...		0	6	0
శ్రీ పరమహంస జీవిత సంగ్రహము						0	4	0
నవీన భారతదేశము				...		0	4	0
ముక్తిమార్గము				...		0	3	0
సర్వం విష్ణుమయం జగత్ (తెలుగు)						0	3	0
శ్రీ రామనామ సంకీర్తనము				...		0	1	0
యతిగీతము (పద్యకావ్యము)				...		0	1	0
నా మతము	0	0	6		డజను	0	5	0
సింహగర్జన	0	0	6		డజను	0	5	0

ఇవియేకాక

సంస్కృత, ఆంగ్ల, ద్రావిడ, హిందీ, కన్నడ గ్రంథములును

వేదాంతకేసరి (ఆంగ్లము) శ్రీ రామకృష్ణ విజయము (తమిళము)

అను మాస పత్రికలును మాయొద్ద దొరకును

శ్రీ రామకృష్ణ పరమహంస, శ్రీ శారదాదేవి, శ్రీ వివేకానందస్వామి

మున్నగువారి ఛాయాచిత్రములును మాయొద్ద దొరకును

ఇట్లు వ్రాయుడు :

మేనేజరు, శ్రీ రామకృష్ణమఠము, మైలాపూరు, చెన్నపురి.

సంపాదకులు : శ్రీ ఋతజానందస్వామి; శ్రీ వెదురుమూడి వేంకటకృష్ణరావు
శ్రీ కే. ఎస్. ఎన్. రాజన్ గారిచే ది జ్యూపిటరు ప్రెస్సు లిమిటెడ్ (జి. టి. మద్రాసు) న ముద్రింపబడి,
శ్రీ శుద్ధసత్త్వానందస్వామిచే శ్రీ రామకృష్ణమఠము (మైలాపూరు) నుండి ప్రచురింపబడినది. 20-3-52.